

Un projecte de llei que no serveix

Seccions sindicals: només 420 empreses

● La negociació col·lectiva inacceptablement limitada

Massa reixes als drets dels treballadors

Només quatre-centes vint empreses espanyoles —el 0'06 per cent de totes les empreses del país— podran tenir seccions sindicals, si s'aproven a les Corts les limitacions que, per a la constitució de les seccions, estableix el projecte de llei d'acció sindical elaborat per la comissió de Treball del Congrés de Diputats. Aquesta és una expressió concreta de les limitacions generals d'un projecte que, com han explicat els dirigents sindicals, i assenyaladament els dirigents de Comissions Obreres i d'UGT, no serveix per acomplir les finalitats que li serien pròpies: regular les relacions entre els treballadors i els empresaris en el marc de la llibertat i la democràcia als centres de treball. (Informació a la pàgina 7)

Acord Senat-Congrés

Eleccions municipals abans de set mesos

Després que la comissió mixta Congrés-Senat ha arribat a un acord per resoldre les respectives diferències sobre la llei d'eleccions municipals, el govern estarà obligat a convocar-les trenta dies després d'aprovar la Constitució. I com que l'avant-projecte de Constitució, si les coses van com fins ara, estarà llest els propers dies i es preveu que es podria fer el referèndum constitucional cap a la tardor, tot fa preveure que les municipals es podrien celebrar entre desembre d'enguany i gener de 1979. L'acord de la comissió mixta no ha dissipat, però, els rumors segons els quals les municipals i unes noves legislatives podrien celebrar-se el mateix dia. (Editorial a la pàgina 3 i crònica parlamentària a la pàgina 5)

PROLETARIAT DE TOTS ELS PAÏSOS: UNIU-VOS! **treball**

ÒRGAN CENTRAL DEL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA

Número 533

Del 16 al 22 de juny de 1978

Preu: 15 pessetes

¿Un dels rebenta-rodes?

Els atemptats contra els cotxes amb la lletra "C"

Feixistes rebenta-rodes

● Els provocadors podrien estar vinculats a "Fuerza Nueva"

Un escamot d'extrema dreta amb presumptes vinculacions amb "Fuerza Nueva" seria el responsable dels atemptats comesos contra un nombre indeterminat de vehicles que duïen la lletra "C" de Catalunya, segons les dades que TREBALL ha obtingut en medis solvents i que posa avui en coneixement

dels seus lectors.

Una manera estúpida de manifestar l'odi irracional de certs sectors enyoradissos d'un passat en el qual es va voler, debades, esborrar Catalunya i la catalanitat. Deixalles del franquisme. (Vegeu reportatge a la pàgina 16)

L'imperi Giron fa aigües

Mutualitats laborals: frau als pensionistes

Pressumptes irregularitats en el càlcul i abonament de pensions de la Mutualitat Laboral de la Fusta de Barcelona havien estat ja denunciades, ara fa un any, per les centrals sindicals, les gestions de les quals no han donat, ara com ara, resultats cone-

guts. L'afer va passar gairebé desapercbut per a l'opinió pública, malgrat la gravetat de la denúncia. Els fets, però, són evidents: el lector podrà comprovar-ho si llegeix el reportatge de Vicenç Borrell que publiquem a les pàgines centrals.

I encara els estafen...

L'afer Molina: el "gang" de la desgravació fiscal (Pàgines centrals)

Un any després del 15-J

Madrid, 14.— *L'acabament —o gairebé acabament— dels debats constitucionals, coincidint amb el primer aniversari de les eleccions generals que van obrir el portell cap a la democràcia i se situava en un primer pla de l'actualitat política. Alhora, es començava a especular amb la data del referèndum a què caldrà sotmetre la constitució i, en conseqüència, amb la d'unes properes eleccions generals —com voldria el govern Suárez— o municipals —tal com hauria de ser d'acord amb una mínima lògica del joc democràtic i demanen els partits de l'oposició.*

¿NEGOCIACIONS AMB ETA?

Un any després d'aquells comicis, celebrats encara en unes condicions no totalment democràtiques, es començava a parlar amb certa força de la possibilitat de negociacions entre el govern i l'organització basca ETA, que permetessin treure Euskadi del carrer sense sortida de la violència que el colpeja aquestes darres setmanes. Sobretot a partir de la nova sèrie d'atemptats perpetrats per l'organització basca, entre els quals hi ha el que es va dirigir contra les oficines de l'INP de Bilbao, com a "resposta al silenci i al menyspreu amb què l'autoritat competent de l'esmentada institució considera la desastrosa situació sanitària en què es troba el nostre poble".

Dos dies abans, alguns dirigents de les forces polítiques basques amb representació parlamentària —entre ells el diputat socialista Txiki Benegas— havien reiterat la necessitat que les negociacions comencessin com més aviat millor. Ara, aquesta darrera setmana, el tema es tornava a col·locar altre cop en un primer pla per obra i gràcia d'un comunicat de la Coordinadora Abertzale Socialista (KAS), en la qual s'integra ETA militar, i on s'assenyalen punts d'especial interès.

Entre ells, que no serà possible cap mena de negociació relativa a l'alto el foc mentre

el govern de Madrid no reconegui públicament la necessitat de tals conversacions. Això vol dir, al capdavant, mentre no mantingui una actitud radicalment diferent a la que manté fins ara en el sentit que pel govern Suárez, si més no fins aquest mateix moment, "no és cas de cap contacte amb terroristes". Altres punts de rellevància continguts en l'esmentat comunicat subratllaven que "les condicions plantejades per ETA perquè pugui haver-hi alto el foc coincideixen amb les reivindicacions democràtiques que la majoria dels partits polítics de l'oposició a Euskadi afirmen defensar..."

CONDEMNAMENTS DE LA VIOLÈNCIA

En aquest clima, cobrava també especial importància la reunió celebrada a Madrid per les principals forces polítiques —des d'AP fins al PC, entre les que compten amb representació parlamentària i l'ORT i PT entre les extraparlamentàries— al voltant de l'escalada de violència desfermada les darreres setmanes per grups i escamots feixistes.

La reunió naixia del desenvolupament d'una pràctica cada cop més clarament desestabilitzadora (que analitzàvem a la nostra crònica anterior) protagonitzada per les forces més reaccionàries de la societat espanyola, que s'havia traduït en assalts als locals de partits polítics, agressions físiques a algunes persones, manifestacions com la que va recórrer els carrers de Madrid fa una setmana. Totes aquestes accions es dirigeixen, sense embuts de cap mena, contra el desenvolupament del procés democràtic.

Al final del "cim", gairebé la totalitat de forces polítiques que hi van participar subscriuen un comunicat en el qual denunciaven "la reiteració d'actes violents contra l'exercici dels drets democràtics i les llibertats ciutadanes comesos per l'extrema dreta" i es comprometien a actuar solidàriament, i amb tota l'energia, en aquells casos en què es produïx qualsevol fet violent, vingui d'on vingui, que atempti contra la llibertat democràtica.

Juntament amb aquestes consideracions, el comunicat situava també el problema en uns termes que emplacen definitivament el govern, al nivell que correspongui, envers la resolució del problema, és a dir, a l'eliminació de la violència feixista. I en aquest sentit deia que correspon a l'Administració i al Govern Civil en concret "la intensificació de les mesures que menin al bandejament definitiu d'aquestes situacions violentes".

PRESONS I DESESTABILITZACIÓ

Mentrestant, el problema penitenciari tornava a centrar l'atenció de les diverses forces polítiques arran de l'assassinat, a la presó de Carabanchel, d'un jove reclús de 18 anys i dels motins que han tornat a irrompre altre cop a algunes presons.

Davant la gravetat d'aquesta situació, el director general d'Institucions Penitenciàries assenyalava en una roda de premsa, i al Parlament després, que no es pot permetre que la reforma penitenciària es converteixi, en mans d'uns pocs, en un element desestabilitzador de la situació del país.

Segons Garcia Valdés, la reforma penitenciària està greument compromesa des de la mort del pres Agustí Rueda —que va morir a Carabanchel fa alguns mesos a conseqüència de les tortures que li van infligir uns funcionaris— i pels successius actes de violència i deteriorament de la convivència. Tanmateix, l'objectiu del director general és que la reforma s'acompleixi. "Ha de tirar endavant per damunt de tot. Són els reaccionaris que hi estan jugant, perquè no volen una reforma democràtica".

Tant sí com no, és important que, perquè la reforma no es quedi a mig camí com voldrien els qui avui l'estan boicotejant, el projecte compti amb el suport de totes les forces que formen l'arc parlamentari. I a partir d'aquí, del conjunt de la societat, per la qual una reforma penitenciària profundament democràtica és una exigència més del desenvolupament del país democràtic.

Motins, altre cop, a algunes presons

A poc a poc, però anem fent camí

Ara fa justament un any que, després de més de quaranta-un de les darreres, es van fer eleccions generals a Espanya. Un llarguíssim període de dictadura absoluta, sense partits polítics, sense altres eleccions que les farses de procuradors i de regidors, en les quals gairebé no votava ningú, va desembocar a unes eleccions a diputats i senadors amb participació de gairebé tots els partits polítics, de dreta i d'esquerra. Fins i tot dels comunistes, encara que legalitzats amb prou feines un mes i mig abans. I tot això passava un any i mig després d'haver mort el dictador.

Tot i amb les presses d'una campanya electoral a correu còrrer, sobretot pel que fa a partits, com el PCE i el PSUC, que havien estat mantinguts en la il·legalitat fins molt poc abans; tot i amb els condicionaments que aquestes eleccions comportaven, eren, al capdavant, unes eleccions amb un grau notable de democràcia. Sobretot, eren les eleccions que obrien l'oportunitat de construir i consolidar una democràcia al nostre país. La gran participació a les urnes va demostrar que el poble havia comprès la transcendència dels comicis.

Ara, un any després, ¿quin balanç podem fer d'aquelles eleccions i de la incipient democràcia? No dubtem gens a afirmar que un balanç positiu. I ho afirmem amb aquesta seguretat perquè ni ara ni fa un any no pensem ni pensàvem que amb les eleccions obtindríem, de cop i volta, l'endemà mateix, una democràcia feta a la mesura dels nostres desigs, dels desigs legítims de la majoria. Sabíem, per pura lògica, que el camí des de la dictadura i la repressió a la democràcia i la llibertat no seria planer ni curt. I hem de dir que els qui ho pensaven vivien en un món d'il·lusió, no pas aquí i al nostre temps.

No neguem pas que vivim un període difícil, que ens aixafa una crisi econòmica molt grossa, que l'exercici dels drets i llibertats públics troben encara traves i entrebancs. No neguem pas que hi ha un enorme exèrcit de treballadors sense feina, que no minva sinó que augmenta. No neguem que els ajuntaments, peça vital de la vida comunitària, són els mateixos que hi havia amb el franquisme i que, com els ajuntaments, sobreviuen altres coses de llavors. És l'herència de la dictadura. Tot això s'haurà de canviar, ho haurem de canviar com més aviat millor, i en aquesta direcció treballarem; però només ho podrem canviar si tenim una noció clara, real, dels fets i les circumstàncies. Només podrem avançar si sabem avaluar i consolidar els progressos que anem fent.

Ara, al cap d'un any, tots els partits polítics són legals i poden actuar, i igualment els sindicats —sindicats de debò—; s'està elaborant una Constitució, no tan bona com voldríem però en la qual hi ha coses força positives; encara que amb retard, es canviaran els actuals ajuntaments; Catalunya, Euskadi, Galícia, i altres països que no n'havien tingut mai, han aconseguit la preautonomia, tan minsa i buida com vulgueu però que és el camí cap a l'autonomia de debò...

Fa un any no teníem tot això i, en canvi, teníem també els problemes i les dificultats que abans hem esmentat. Doncs, hem avançat. Doncs, hem fet camí.

A treball

REDACTORS

COL·LABORADORS

Enric Vives (cap de redacció), M. d'Amposta, Antoni Batista, Francesc J. Castellanos, L. López del Castillo, Enric Cerdà, Albert Farràs, Carles Fortuny, Joaquim G., Gabriel Jaraba, Txiki Laorden, Antoni Lucchetti, Víctor Mora, Teresa Pàmies, Pérez de Olaguer, Elena Posa, Albert Presas, Rafael Ribó, Ignasi Riera, Marta Rosés, M. F. Ruiz de Villalobos, Joan Sanjuan, Francesc Valverdú, Rodrigo Vázquez Prada, Pau Verrié, Pere Vila. Corresponsals: Magda Ballesster, Josep Girona, Angel Laca, lle, Manuel Luis, Josep M. Porta, Josep Quintanas, E.J. Ricart, Josep Sivilla, Carles Teixidor.

Confecció: Jaume Ribé.

Fotografies: Jordi Morera i Enric Quintana.

Director: Joan Busquet

Redacció, administració, publicitat: Vallespir, 171, baixos Barcelona, 14. Telèfon: 321 21 54 Edita: PSUC Imprès a Ingemesa Dipòsit legal: B 16948-77.

el dit a l'ull

per IGNASI RIERA

Tanmateix, provisionals...

Poc a poc, el signe de la provisionalitat ho presideix tot. Ningú no gosa mudar la pell, per por de quedar espellifat. Abans ignoràvem els grans problemes del país: cosa que afavoria l'especulació i el furt a gran escala. Ara comencen a esclatar els grans afers pastats sota el franquisme. La merda comença a envair-ho tot. Hi ha, al país, com un complex de merda acumulada, insuportable pes a les espatlles tan escassament solidificades. De cop, el govern anuncia... "un altre pacte de la Moncloa!" Senyor, misericòrdia!

(M'imagino la ganyota dels sindicalistes amics, pensant que hauran de defensar altra vegada el paradís de Santa Moncloa, entre expedients de crisi, manifestacions de treballadors en atur, cíniques campanyes de "precio estable"...)

Ni la florida de mugrons, culs, mamelles, titoles, de blancs i negres, ha aconseguit trencar l'aire de neguit que travessa la nostra vida quotidiana. Els partits han celebrat congressos, han discutit tesis, han tornat al si de la mare, han fet ruptures verbals (no sempre fàcils), han pactat, s'han fet l'ullet, s'han tret la llengua: era important per al país d'assistir a tots aquests espectacles. I, tan-

mateix, tot fa l'aire de porcellana falsa, i a més, tan fàcil de trencar!

(No vull cedir a la temptació de pessimisme. No. Tampoc no vull, com Kubala o Matías Prats, tornar amb el disc de les "victòries morals". No. Tampoc no sé què vol dir allò de l'himne: "per quan vingui un altre juny, esmolem ben bé les eines". Quines eines? ¿El napalm, és una eina?)

Un altre juny. Sí. El del 15-J celebra l'aniversari sense municipals. Hi ha pobles de cent mil habitants que tornaran a torrar-se tot l'estiu, quan consta als pressupostos que l'Ajuntament ja s'ha polit els diners de tres piscines... i encara no n'hi ha cap. Un any sense municipals. Un any "al banquillo", en termes futbolístics. Ens tornarem artrítics, senyor President!

N'hi ha que, amb un bri d'esperança, han organitzat una peregrinació en autocar a la tomba de Lenin. Que sant Vladimir els il·lumini! Jo penso que també Lourdes ha obert la veda dels miracles. Entre tanta mala llet, ¿quan recuperarem l'Estatut?

la setmana a Catalunya

Els traspassos a l'octubre

L'acceptació, per part del govern de la Generalitat, dels primers decrets de traspassos de serveis de l'administració de l'Estat a la institució catalana i l'anunci del president Tarradellas en el sentit que els primers d'aquests traspassos seran efectius abans del primer d'octubre, han donat especial rellevància política a la darrera setmana catalana. Una setmana marcada per les tensions verbals entre el president i els socialistes, l'inici de la cursa electoral de les municipals i la reunió de parlamentaris catalans a Madrid per abordar el tema de l'elaboració de l'Estatut.

TRASPASSOS A L'OCTUBRE

"Els decrets aprovats —deia dimarts Tarradellas en una roda de premsa— confirmen la fe, l'esperança i el convenciment que Catalunya entrarà la setmana vinent, quan es conegui el contingut dels traspassos, en una etapa molt important de la seva història." Sigui com sigui, el Consell Executiu de la Generalitat ha aprovat globalment els decrets relatius als acords de la Comissió Mixta de transferències que havia elaborat el govern i sembla que, efectivament, abans de l'1 d'octubre la Generalitat tindrà alguna cosa més que no poder moral, si es confirmen les impressions segons les quals el proper Consell de Ministres aprovaria formalment els decrets, que afecten especialment l'agricultura, el comerç, la indústria, l'urbanisme i el turisme.

Mentrestant, però, els socialistes, que havien anunciat a bombo i platerets una proposta de "rellançament de la Generalitat", amb la qual es desmarcaven, de fet, d'un govern i d'una institució dels quals són òbviament responsables, criticaven durament les declaracions del president en la roda de premsa esmentada i especialment una frase —"Suàrez ha fet més per Catalunya que Azafra i Alcalà Zamora"—, si més no exagerada, que ha estat rebuda críticament per tota l'esquerra, que considera amb raó que les dosis de realisme del president del govern de Madrid no justifiquen elogis d'aquesta naturalesa, i més quan ha estat precisament el govern del president Suàrez el principal responsable del retard en els traspassos de

serveis. Però, tornant a l'actitud dels socialistes, sorprèn els observadors que la "voluntat de criticar i de vigilar" la marxa de la Generalitat, públicament confessada, no es correspongui amb l'actitud que semblen mantenir "des de dins" del Consell, molt més realista i pragmàtica, i fins i tot amb la seva permanència al mateix Consell, novament refermada aquests dies. En tot cas, la polèmica entre els socialistes i Tarradellas en el sentit de si aquells havien presentat formalment o no les seves propostes de "rellançament", de si cal o no "rellançar" la Generalitat o de si aquestes propostes havien servit per arribar als primers acords en ferm relatius als traspassos se situa en un terreny que no és probablement el més adient a un govern d'unitat catalana que es mou en el context de la provisionalitat. En aquesta direcció apuntaven unes recents declaracions d'Antoni Gutiérrez Díaz a "Tele/expres" segons les quals "la insatisfacció no s'apaga amb falses consignes", sinó amb una actitud que es correspongui amb la convicció que "la solució vindrà a partir de l'Estatut i del funcionament del conjunt d'institucions de la Generalitat", és a dir, projectant la Generalitat actual cap a una alternativa de futur.

LES PRIMERES PASSES CAP A L'ESTATUT

Aquest és precisament el sentit de la reunió que se celebrava dijous a Madrid entre els parlamentaris catalans per tal "d'assenyar les bases d'allò que pot ser el futur Estatut d'Autonomia i analitzar la marxa dels debats constitucionals, especialment en el tema relatiu a les autono-

mies". La iniciativa, promoguda per l'Entesa, amb el suport de tots els grups parlamentaris, compresa AP, no sembla coincidir amb les previsions del president Tarradellas, que ha declarat, en el curs del seu darrer viatge a les Borges Blanques, que "l'Estatut tardarà, perquè és mecànicament impossible que pugui estar preparat aviat". Tampoc en aquest cas, però, les previsions del president no han de coincidir necessàriament amb la realitat, si, com indiquen l'accelerada dels debats constitucionals i l'acord de la comissió mixta Congrés-Senat de convocar les eleccions municipals trenta dies després d'aprovada la Constitució, pot avançar, si més no sobre les especulacions més pessimistes, tot el procés de conquesta de l'autonomia. Alguns observadors han assenyalat amb raó, en aquest sentit, que res no impediria que el poble de Catalunya plebiscités l'Estatut immediatament després que aquest fos elaborat pels parlamentaris catalans reunits d'acord amb les previsions constitucionals. I és obvi que això seria "mecànicament possible" si el projecte d'Estatut estigués elaborat ja prèviament. La "mecànica" constitucional no retardaria així una altra "mecànica" indispensable: la de la negociació entre les forces parlamentàries.

LA BATALLA DE LES MUNICIPALS

Tot indica, doncs, que la batalla de l'Estatut acaba d'engegar-se. Però hi ha una altra batalla, la de les municipals, que preocupa lògicament les forces polítiques. En aquest sentit, la junta "provincial" d'Aliança Popular ha anunciat una coalició electoral d'aquesta formació amb algunes forces marginals de la dreta (Acció Ciutadana, Unió Catalana) i... amb els sectors

dretans de la UCD. Una proposta que Senillosa, president d'Acció Catalana, ha desmentit i que no lliga precisament amb les recents declaracions d'Arias Salgado a Barcelona, però que palesa, un cop més, les dificultats de la dreta i el centre dreta per trobar les formes més adequades per a les seves pretensions electorals. Molt més realistes semblen les informacions segons les quals a diverses ciutats catalanes —els informadors han fixat la seva atenció especialment en les grans ciutats del Vallès— la dreta i el centre-dreta podrien presentar candidatures conjuntes. El panorama, però, no és gens clar, si exceptuem els socialistes i els comunistes, que han expressat des de fa temps els criteris que presidiran la seva campanya electoral i que han insistit una i altra vegada en les greus conseqüències que per a la consolidació de la democràcia tindria —té— el retard de les municipals. El cas de Badalona, del qual parlem en aquest mateix número de TREBALL, és prou il·lustratiu, però no és, ni de bon tros, l'únic. En realitat, tota la vida política catalana està negativament marcada per aquest retard, ja irrecuperable.

Però, en fi, aquesta és una de les més importants manifestacions de les contradiccions d'un procés —el de consolidació de la democràcia— que va tenir una fita fonamental en les primeres eleccions legislatives democràtiques després de quaranta anys. Unes eleccions, l'aniversari de les quals no se celebrarà a Catalunya amb actes d'especial rellevància. I és que les preocupacions individuals i col·lectives quotidianes pesen molt més que no la consciència del que, malgrat tot, s'ha avançat en aquests mesos de democràcia.

PERE VALLÈS

Municipals ben aviat i abans de les legislatives

La comissió mixta Congrés-Senat ha arribat ja a un acord sobre les seves diferències relatives al projecte de llei que ha de regular les eleccions municipals. La conseqüència fonamental d'aquest acord és que el govern estarà obligat a convocar les eleccions trenta dies després d'aprovar la Constitució. I si tenim en compte que la comissió constitucional avança notablement en la seva tasca gràcies al consens i al pacte entre les forces polítiques, allò que l'acord de la comissió mixta Congrés-Senat significa és que les eleccions municipals semblen definitivament encarrilades: si tot va com està previst, hi haurà eleccions municipals a finals de l'any o les primeres setmanes de l'any vinent. I si això no pot consolar ningú d'un retard irresponsable que ha col·locat la vida municipal en una situació molt greu i ha condicionat negativament tot el procés polític de consolidació de la democràcia, sí que és un avenç sobre la situació d'incertesa que hem patit fins ara.

Però no tot és tan clar. Perquè aquests dies, coincidint amb l'acord Congrés-Senat, són més freqüents els rumors que assenyalen la possibilitat d'un pacte PSOE-UCD per celebrar el mateix dia les municipals i unes noves eleccions legislatives. Si aquests rumors es confirmessin estaríem davant d'un greu error i de la perspectiva d'una pèssima arrencada dels nous ajuntaments. I això, perquè la coincidència de les dues eleccions conduiria irremissiblement a buscar una analogia entre els dos vots. La propaganda general, amb els grans mitjans (TV, ràdio...) al seu servei anul·laria l'interès de les municipals i en condicionaria decisivament el vot. Les formacions de dreta i centre-dreta, interessades a "estatitzar" la vida municipal, i els socialistes, preocupats per aprofitar la influència psicològica que sobre els electors podrien exercir els resultats del 15 de juny, poden coincidir, ara, en el plantejament. Però entre els uns i els altres portarien les coses a un punt que no faria més que impedir la lliure expressió dels interessos locals i reduir la vida municipal a una simple caricatura de les grans lluites electorals entre les direccions centrals dels grans partits. I això, no cal dir-ho, no seria precisament un encert.

per RAFAEL RIBÓ

filars prim

Generalitat: estira i arronsa

Els socialistes anunciaren mesures de rellançament de la Generalitat, significat amb aquest anunci la urgent necessitat de prendre mesures per sortir de l'impasse, i en aquesta mateixa direcció, algú d'entre ells ha arribat a atribuir-se l'anunciat proper traspàs de serveis com un mèrit de l'acció del seu partit. Ells, diuen, estiren tant com poden per fer avançar el carro de l'autogovern.

D'altra banda, el president Tarradellas es despenja, com és habitual en ell, amb unes declaracions a Borges Blanques afirmant que l'Estatut d'Autonomia per a Catalunya és una qüestió que encara trigarà bastant, pel cap baix un any. Sembla que des de la més alta magistratura catalana hi hagi una voluntat d'arronsar-se i, sota una pretesa prudència i moderació, s'alentexi el ritme de funcionament de la Generalitat provisional.

Tots els catalans, de qualsevol partit, a hores d'ara, un any després del 15 de juny de 1977, ja hauríem d'ésser conscients de les virtuts i de les limitacions de l'actual Generalitat. D'una banda, reconèixer el triomf que ha representat la institucionalització de Catalunya com a unitat política. De l'altra, destacar totes les dificultats i mancances de l'estret marc institucional aconseguit. I tots plegats, les forces majoritàries que componen el Consell Executiu, ésser constantment responsables de la tasca de l'autogovern, amb els seus èxits i amb les seves fallades, sense triomfalismes ni partidismes.

És des d'aquesta base que ara cal fer el següent pas: aconseguir l'Estatut d'Autonomia en el marc de la futura Constitució de l'Estat espanyol. Aquest serà el vertader rellançament de la Generalitat. Aquesta és l'única alternativa vàlida a la Generalitat provisional, i aconseguible també des de la Generalitat provisional: una Generalitat plenament democràtica, elegida pel poble, i amb els poders i competències suficients per iniciar la solució dels problemes de Catalunya.

Per a això no cal esperar un any, ni l'Estatut vindrà com un regal providencial de cap govern espanyol, encara que tingui, en opinió d'algú, més amor a Catalunya que l'Azafra o l'Alcalà Zamora. Això, l'Estatut, es pot continuar forjant ja des d'ara. D'aquí a poques setmanes sabrem el contingut definitiu del marc constitucional. Serà, doncs, el moment de treballar unitàriament per poder presentar, totes les forces polítiques catalanes, l'endemà de la promulgació de la Constitució, el text del futur Estatut. Cal suposar que en aquest moment es respondrà solidàriament per part de les forces democràtiques espanyoles perquè les Corts aprovin l'Estatut i aquest pugui ser sotmès tot seguit a plebiscit del poble català.

No caiguem en impaciència ni radicalismes verbals. Pensem que no cal esperar un any. Ara ens cal serenitat i responsabilització en la Generalitat provisional. Però també ens cal, urgentment, sense precipitacions, el futur Estatut.

AMB EL POBLE DE L'URUGUAI
5è aniversari del cop d'Estat

DIJOUS, 22 DE JUNY 8 DEL VESPRE

Al Palau de Congressos de Barcelona

Intervindran:

WILSON FERREIRA, destacat polític uruguaià;

FERNANDO GALEANO, escriptor uruguaià;

PERE ARDIACA, del PSUC;

EMPAR PINEDA, del Moviment Comunista;

JORDI PUJOL, de CDC

i JOAN REVENTÓS, de Socialistes de Catalunya.

Presidirà: FELIP SOLÉ SABARÍS,
de l'Entesa dels Catalans

Grijalbo anuncia l'aparició dels 2 primers volums de l'obra **GUERRA Y REVOLUCION EN ESPAÑA 1936-1939**

per **Georges Soria** Doctor de la Universidad de París (Sorbona)

No opineu sobre la guerra d'Espanya abans de llegir aquest llibre

Relat minuciós, precís,
documentat, que recolza en una
il·lustració en gran part inèdita
i d'un valor iconogràfic
excepcional
Marcel Niedergang — Le Monde

L'autor esdevé successivament
analista polític i sociològic,
periodista i cronista militar.
Domina perfectament el tema...
Un llibre que tots considerarem
imprescindible.
Pierre Durand — L'Humanité

Amb aquesta obra monumental,
Georges Soria entra a formar part de
la plèiade dels millors historiadors
de la guerra d'Espanya.

Paul-Marie de la Gorce — Le Figaro
Georges Soria s'ha dedicat a aquesta
tasca gegantina i alhora excitant
de fer reviure una guerra que fou
també una revolució.
**François Fontvieille-Alquier
Le Quotidien de Paris**
Un llibre capital sobre la guerra civil
espanyola.
Charles Le Quintrec — Ouest France

Un immens fresc històric
abundament documentat
i il·lustrat

**Alan Buhler
Le Journal du Dimanche**
El llibre de Soria serà un instrument
preciós per als constructors del
demà.
J.P. Liegeois — L'Unité
L'obra més completa, lúcida i
intel·ligent sobre la guerra d'Espanya,
que una excel·lent il·lustració fa
encara més atractiva.
P.L. Darnar — Le Dauphiné Libéré

Un gran treball d'objectivitat
per analitzar i recopilar les fallades
de la República, les seves oposicions,
els seus errors polítics...

**F. Fontvieille-Alquier
Nouvelles Littéraires**
És poc freqüent veure congeniar
amb mestria tant l'actualitat
com el coneixement del passat.
Jacques Madaulle — Europe
Un estudi considerable que
contribuirà a fer més llum a un
fonamental debat dels nostres temps.
Jean Lacoutre — Le Nvel.Observateur

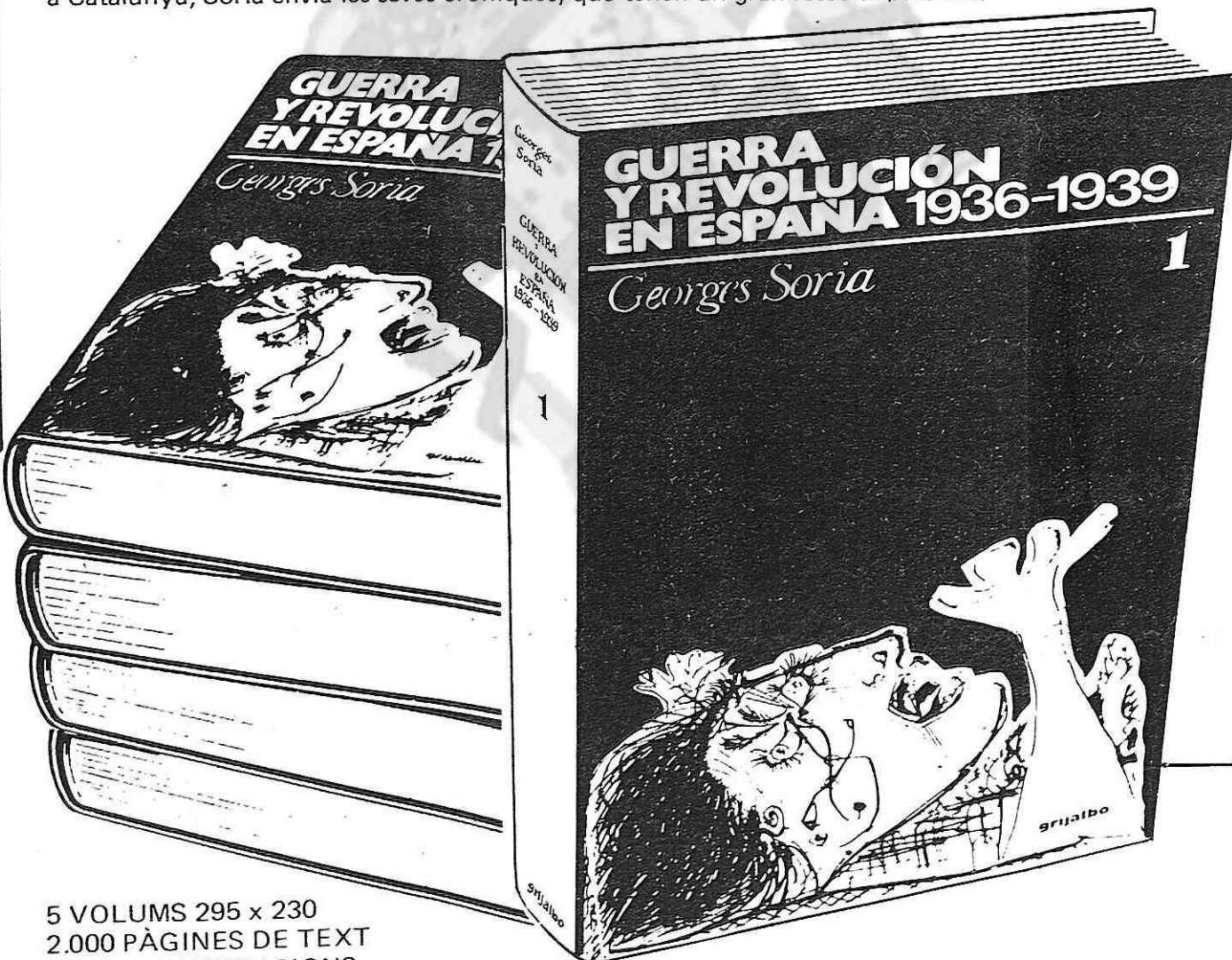
Fantàstic treball d'historiador,
d'iconògraf també, amb documents
inèdits.
**François-Régis Bastide
France-Inter**

Un document de gran qualitat
digne de ser acollit amb respecte per
tots els qui saben amb quin pes
ha influenciat la marxa dels
esdeveniments mundials el
fracàs de la República espanyola.
J. Barsalou — La Dépeche du Midi

GEORGES SORIA, escriptor, autor de 33 obres publicades en 15 idiomes, és també l'historiador de la Revolució Russa i de la Comuna de París. "La gran Historia de la Comuna" i "URSS-USA, El Gran Desafío" són, amb "Guerra y Revolución en España", les seves obres principals.

Als 22 anys comença la seva col·laboració al periodisme parisenc publicant una sèrie de reportatges de gran èxit sobre les conseqüències de la victòria del Front Popular a Espanya (febrer 1936) a la revista "Regards".

Enviat especial a Espanya d'una gran cadena de periòdics parisencs, la seva visió dels esdeveniments és profunda i total. Des de Barcelona, unes hores abans del sollevament militar, des de Madrid durant el setge, des de tots els fronts fins als darrers combats a Catalunya, Soria envia les seves cròniques, que tenen un gran ressò al país veí.

5 VOLUMS 295 x 230
2.000 PÀGINES DE TEXT
2.500 IL·LUSTRACIONS
BLANC I NEGRE
130 LÀMINES EN COLORS
FORA DE TEXT.

Georges Soria ha viscut intensament els instants més dramàtics de la guerra d'Espanya i ha conegut els principals protagonistes polítics i militars d'aquesta pàgina de la història del segle XX que va commoure el cor dels homes. Cabussant en les seves innombrables notes personals, analitzant les monografies militars, traient profit de l'obertura dels arxius secrets, recolzant en documents oficials i en la correspondència diplomàtica dels Estats compromesos en la guerra d'Espanya, i després de consultar més de 2.500 llibres, Georges Soria ha elaborat aquesta monumental obra de síntesi, autèntic reportatge històric, relat rigorós i alerta on les coses viscudes penetren en el teixit pregon de la Història.

UNA EXCEPCIONAL
CONTRIBUCIÓ
INTERNACIONAL,
AMB PRÒLEGS,
ENTREVISTES I
PUNTS DE VISTA DE:

- *André Malraux
- *Indira Gandhi
- *Pietro Nenni
- *Anthony Eden
- *El Presidente Senghor
- *Ivan Batov, General rus
- *Monseñor Palenzuela
Bisbe de Segòvia
- *Dolores Ibárruri
- *Rafael Alberti
- *Oscar Niemeyer
- *Pierre Vilar

**ES VEN A LES
PRINCIPALS LLIBRERIES**

Per informació i catàlegs:

grijalbo "Libros libres"

Deu i Mata, 98. Barcelona-29
Tel.: 322 37 53 (5 línies)

La Constitució, aviat realitat

MADRID (del nostre redactor).— El projecte constitucional estarà dictaminat els propers dies, contra i malgrat Alianza Popular, entestada actualment en una croada contra el temps, que vol deturar. Les converses mantingudes les darreres setmanes, en les quals no va participar cap representant aliancista, han permès de concloure un acord global sobre tota la Constitució. El propòsit inicial era haver acabat la feina amb ocasió de l'aniversari del 15 de juny, però Manuel Fraga ja havia anunciat que el seu grup no renunciaria a defensar cap de les esmenes presentades als articles pendents d'aprovació.

Ara s'inicien ja els preparatius per al debat a les dues cambres. Hom espera que la discussió sigui mínima al Congrés, on el consens entre centristes, socialistes, comunistes i minories és una realitat que permetrà caminar amb pas lleuger. Hi ha, tanmateix, certa inquietud sobre la celeritat amb què actua el Senat. El president del grup parlamentari d'UCD d'aquesta cambra, Antonio Jiménez Blanco, va declinar la invitació a participar en les negociacions del consens perquè entenia que l'estratègia al Senat haurà de ser diferent, particularment perquè hi ha senadors independents i de designació real que no tenen disciplina de vot. De tota manera, s'apunta com a data possible del referèndum constitucional la primera quinzena del mes d'octubre, ja que existeix el convenciment que, malgrat tot, els debats parlamentaris acabaran en un termini relativament curt.

REGULAT L'ESTAT D'EXCEPCIÓ

Aquesta setmana no hi ha hagut ple del Congrés i l'interès ha continuat centrat en la comissió constitucional, que va entrar en l'anàlisi del Títol VIII, sobre l'organització territorial de l'Estat, esperat amb un interès especial perquè és considerat el punt més conflictiu del text de la ponència. Només els representants d'Alianza Popular han mantingut, com s'esperava, una actitud de rebu a les autonomies, i contra la seva opinió es va aprovar ja que "l'Estat s'organitza territorialment en municipis i províncies i en les comunitats autònomes que es constitueixin".

Abans d'arribar a aquest apartat del projecte, havia estat regulada la possibilitat de dissoldre les cambres, sota l'exclusiva responsabilitat del president del govern i prèvia deliberació del consell de ministres, i la promulgació dels estats d'alarma, excepció i setge. El grup comunista va presentar una esmena, que va ser rebutjada, per la qual es pretenia que l'estat d'excepció, en comptes de ser declarat pel govern com s'ha establert, ho fos pel Congrés a proposta d'aquell. També es proposava una regulació taxativa dels casos en els quals esdevindria necessari el recurs a aquesta mena de mesures.

Els integrants de la comissió constitucional van coincidir unànimement, i això és bastant estrany en les darreres sessions, que "el principi d'unitat jurisdiccional és la base de l'organització i funcionament dels tribunals", i es va deixar per una llei posterior la regulació de l'àmbit mili-

tar. La polèmica més gran va sorgir pel que fa a la sindicació i afiliació política de magistrats, jutges i fiscals, que ha estat prohibida. Miquel Roca, de la minoria catalana, va subratllar les dificultats per establir els límits de l'organicitat perquè "un jutge podrà ser socialista o comunista, però no pertanyer al partit corresponent". Josep Solé Barberà, comunista, va assenyalar que no hi ha cap mena de possibilitat real d'evitar l'adscripció ideològica i va afirmar que "estem empenyent a la clandestinitat els homes que es considerin en el deure o el

l'articulat d'aquest Títol, ja està regulat el règim d'autonomies. Segons una fórmula de consens, podran accedir a l'autogovern les províncies limítrofes amb característiques històriques, culturals i econòmiques comunes, els territoris insulars i les províncies amb entitat regional històrica. La iniciativa del procés autònom es deixa a les diputacions i a les dues terceres parts dels municipis, sempre que representin la majoria absoluta del cens electoral.

La proposta de Francesc Letamendia de suprimir la prohibició de crear federacions entre comunitats autònomes va originar un debat sobre el federalisme, del qual l'esquerra es va declarar clarament favorable, tot i que no compartia el criteri de l'esmenant. Jordi Solé-Tura, comunista, va recordar que el

PCE i el PSUC són partidaris del federalisme com una manera de compaginar l'autogovern i la solidaritat entre les regions; però va subratllar que aquesta no és una Constitució federal. "El federalisme —va dir— no és un punt de partença, sinó d'arribada, que requereix un procés llarg que caldria recórrer per la via pacífica i constitucional."

Els projectes d'estatuts seran elaborats per una assemblea composta pels membres de les diputacions i els diputats i senadors corresponents a les províncies afectades. La sessió de dimecres va acabar després que s'acceptés la inclusió, com article 139 bis, de la disposició adicional segona del text de la ponència, on es recullen les matèries que, en nombre de vint-i-dues, poden assumir les comunitats autònomes.

"Compaginar l'autogovern i la solidaritat entre les regions"

dret d'afiliar-se a un partit o sindicat". Com un mal menor, es va admetre que la llei establirà el sistema i modalitats d'associació professional d'aquests sectors.

EL RECORD DELS PLANS

En l'estudi del Títol VII, referent a economia i hisenda, es va produir un abrandat debat entre Manuel Fraga i Ramon Tamames, a propòsit de la planificació indicativa, amb al·lusions als plans de desenvolupament de l'època opusdeista, envers els quals el parlamentari comunista va fer servir qualificatius durs. Es va adoptar finalment que l'Estat podrà planificar, per mitjà de llei, l'activitat econòmica general per atendre les necessitats col·lectives. El dia abans, s'havia aprovat el reconeixement de la iniciativa pública en l'activitat econòmica.

El capteniment dels comissionats d'Alianza Popular ha sorprès en arribar-se a la discussió de l'organització de l'Estat. Defensen un vot particular que havia estat presentat al text conegut a primeres d'any, mentre que el seu representant a la ponència havia acceptat el text actual que es discuteix. En nom del seu grup, Manuel Fraga va advertir, en començar els debats, que "la sort d'aquest Títol incidirà en el criteri que mantindrem respecte a tota la Constitució".

EL FEDERALISME COM A META

Pendents encara d'acabar

El consens constitucional

La Comissió constitucional és a punt d'acabar la seva feina. El text passarà després al ple del Congrés de Diputats, al Senat, a una comissió mixta de les dues cambres si no hi hagués acord entre ambdues i, per fi, se sotmetrà a referèndum de tots els ciutadans.

L'etapa actual de la comissió esdevindrà, probablement, la més decisiva perquè els partits han fixat ja les seves posicions, que difícilment canviaran després. Tanmateix, no sembla que hi hagi una gran consciència sobre la importància dels debats, i fins i tot es critica sovint la tasca constitucional: es ridiculitza el consens, es denuncien les reunions dels partits per buscar l'acord...

Fa la impressió que els problemes més grossos són al carrer i en la informació d'una part de la premsa més que no en la pròpia discussió constitucional. ¿Per què es produeix aquesta manca d'interès i de valoració adequada de la feina constitucional?

Segurament hi ha algunes raons: la desocupació i les dificultats econòmiques de la crisi són més immediates i, lògicament, preocupen més, el procés polític (retard de les municipals, pre-autonomies buides...) és poc estimulants perquè amb prou feines s'hi observen canvis, i la ignorància política —herència del franquisme— fa difícil la comprensió del debat. Una altra qüestió, més preocupant, seria la insuficiència del treball dels partits de masses per acostar la discussió constitucional al poble.

Des de la premsa s'acusa també els parlamentaris per la manera com fan la discussió i, en concret, es critiquen durant les reunions prèvies a la comissió constitucional, en les quals pacten els punts més polèmics. Aquesta és, d'altra banda, l'acusació d'Alianza Popular, per la qual Silva es va retirar de la comissió i amenaça que ho faran altre cop. ¿És justificada aquesta opinió?

Convé pensar una mica en l'estratègia que està seguint la discussió i en les seves causes. UCD té disset membres sobre trenta-sis. És a dir, que necessita només dos vots més per arribar a la majoria absoluta i fer aprovar totes les seves posicions. Alianza Popular —per tota la seva política de "no va majoria" i per imposar les posicions més conservadores a la Constitució— està interessada a sumar els seus dos vots als d'UCD. Tanmateix, el partit governamental no té interès a aparèixer aliat sistemàticament amb Fraga, encara que ho fa quan no li queda més remei. I no li queda més remei

Poble i exèrcit

La política del franquisme, basada en la instrumentalització repressora de les forces armades, va crear les condicions perquè aquestes patissin un doble desprestigi davant la societat catalana: d'una banda, apareixien com unes forces enfrontades amb les aspiracions de llibertat i democràcia; i d'altra, com l'instrument que havia vingut a aixafar la nostra autonomia. El franquisme va voler enfrontar permanentment el poble i l'exèrcit. I a Catalunya, ho va intentar per partida doble.

Aquest rebu de la societat catalana envers les forces armades, juntament amb les deformacions ideològiques que hom va inculcar a aquestes sobre "el perillós separatisme català que amenaça la unitat d'Espanya", van contribuir durant dècades al divorci entre uns i altres i a fer que els militars se sentissin aïllats de l'entorn social, amb la sensació de viure en un país estrany que els rebutjava. L'exèrcit, sota la dictadura, ha estat observat per la societat catalana amb allunyament. Per això durant aquests anys hi ha hagut els índexs més baixos de militars professionals catalans en tota la història de l'exèrcit espanyol.

Tot plegat ha anat canviant els darrers anys, i encara haurà de canviar més. La irrupció de les noves generacions, tant a la vida civil com a la militar, més cultes i menys sectàries, ha contribuït a la permeabilització entre aquests estaments. Avui, en ple procés de democratització, de consecució de les pre-autonomies, etcètera, els canals de comunicació entre el poble i l'exèrcit s'han desbloquejat. Un exemple concret n'és l'actitud del nou capità general de Catalunya, Ibàñez Freire, que, quan va prendre possessió, va convidar el president de la Generalitat, els consellers, els diputats i senadors elegits pel poble, i que ha afirmat textualment a "La Vanguardia": "La relació entre poble i exèrcit és fonamental, perquè l'exèrcit és poble i està per servir-lo i per garantir la seva pau; per tant, ha d'existir una identificació total."

Tothom veu la importància d'aquests fets i actituds. Estem assistint a una reconciliació entre conceptes, institucions —com l'autonomia, com el federalisme...— i les forces armades que, en un passat no gaire llunyà, apareixien enfrontats diametralment.

Els comunistes considerem que, perquè els exèrcits puguin complir les missions que els assignarà la nova Constitució, han d'estar articulats a escala de tot l'Estat i ens pronunciem per la seva modernització i per la seva plena integració en la societat. I contribuirem a eliminar les concepcions que veuen en qualsevol exèrcit una "força d'ocupació" i a aconseguir que els militars de qualsevol indret d'Espanya se sentin a Catalunya com a casa seva i plenament identificats amb els seus problemes i aspiracions.

quan els socialistes adopten postures ambíguas o radicals, derivades generalment "d'alternativa immediata de poder", o quan és cas de les qüestions autonòmiques que UCD no comparteix amb la minoria catalana, la força més propera per a un eventual pacte polític.

Davant d'aquesta situació, el perill més gran perquè surti una Constitució conservadora és la coincidència UCD-AP. Per això els altres partits busquen un acord previ, sempre que sigui possible, que els permeti votar plegats i marginar Alianza Popular. Endemés, en els temes de més gran polèmica l'acord guanya singular importància. Si qüestions com la monarquia, l'església i l'ensenyament (tradicional bandera de la dreta) i, sobretot, les autonomies no assoleixen un acord bàsic, es posa en perill el mateix procés constituent i democràtic.

Els acords en aquests temes, previs a la comissió constitucional, no són, per tant, negatius; al contrari, són la condició perquè la discussió constitucional no sigui posar en perill continuament el procés democràtic. Amb aquest sistema s'ha aconseguit millorar sensiblement l'avantprojecte: els drets de sindicació i de vaga, d'ensenyament, el referèndum, l'organització judicial...

Això no vol pas dir que el projecte actual ens satisfaci. Hi ha punts negatius —limitacions d'alguns drets, vot de censura, en el qual els comunistes ens varem quedar sols...— i, sobretot, cal veure com quedaran les autonomies. Si la regulació d'aquesta part decisiva fos correcta podríem dir que la Constitució és essencialment vàlida. Però quedaria per resoldre —i això no depèn de la comissió sinó dels partits— la qüestió inicial: ¿Com traslladar a la majoria del poble la importància de la Constitució?

La Constitució de Cadis era un gran avenç a la seva època, però cap espanyol no es va alçar per defensar-la contra l'absolutista Ferran VII perquè ningú no n'havia entès la importància.

Segurament el problema es plantejarà d'una altra manera ara; però l'assumpció de la Constitució pel poble serà igualment necessària per consolidar la democràcia i avançar després cap al socialisme en llibertat, que requereix, no ho oblidem pas, el respecte a les regles constitucionals.

E. AJA

Des del País Valencià

València: "anticatalanisme" i desestabilització política

València.— Amb la celebració el 5 de juny d'una concentració d'afirmació "valencianista" a la plaça de braus de València, s'ha tancat provisionalment un episodi significatiu de tota una operació de manipulació que està sofrint el poble valencià. Aquesta operació de confusió està impulsada per forces diverses que ultrapassen a hores d'ara el denominat festivament "búnquer barraqueta". Hi són presents les autoritats locals, batlle i president de la Diputació, els partits de la dreta i l'extrema dreta i, finalment, alguns grups parapolítics que intenten presentar-se com a regionalistes i/o nacionalistes (sic). El denominador comú n'és l'anticatalanisme.

La novetat: una actitud agressiva, feixista, al carrer amb un seguit d'enfrontaments i agressions. I la llista de greuges, no massa llarga però efectiva per a un consum massiu, és la següent:

Denuncien el nom País Valencià i volen que siga Regió o Regne de València. Rebutgen la senyera quatrebarrada que és la del país i utilitzen una senyera amb franja blava que és la de la ciutat de València.

El valencià no és una variant del català sinó un idioma distint. La cultura valenciana mostra una continuïtat des dels hiverns i en cap cas no pot incloure's en l'àrea cultural catalana. Sobretot, i és l'argument fonamental, hi ha una amenaça, un perill d'expansionisme català que transformaria els valencians en catalans. Això passaria en cas que

triomfara la tesi dels Països Catalans.

Amb aquests arguments, el que es busca és confondre el poble i manipular els sentiments espontanis de diferenciació i d'identitat dels valencians. I s'intenta enfrontar els sectors més desinformats, els sectors més acrítics de la població justament amb les forces que han impulsat la recuperació lingüística, cultural i nacional del país valencià en la darrera dècada. Aquest procés de recuperació en el qual han estat bàsics el treball dels intel·lectuals i l'actitud de l'esquerra ha tingut contingut social i polític molt avançat i renovador.

Actualment, al País Valencià un sector molt considera-

ble de la població s'identifica amb aquesta visió nacional progressista del País Valencià.

Això ha trobat expressió en el predomini de l'esquerra arran del 15 de juny i en la mateixa constitució de l'organisme pre-autonòmic, el Consell del País Valencià.

Tot el procés de lluita per la democràcia, de recuperació cultural, d'afirmació nacional dels valencians amb episodis com el massiu 9 d'octubre de 1977, s'ha fet en base a símbols i idees que són els que avui ataca demagògicament la dreta per tal de recuperar una certa iniciativa. Aquest predomini de l'esquerra, aquesta vitalitat d'una idea avançada, renovadora i nacional del País Valencià, és a l'origen de la temptativa dretana de dividir els valencians i enfrontar tot un sector social, situat fonamentalment a la ciutat de València, amb el procés democràtic i autonòmic que viu el país, amb el pretext, molt lluny de la realitat, que equival a la "catalanització" de València. En realitat estem davant d'un repte per a l'esquerra i les forces conseqüentment democràtiques, perquè la tàctica de la dreta confusionista tendeix

a pressionar sobre el Consell per inutilitzar-lo com a instrument de la recuperació nacional. Cal dir que aquestes forces de la confusió compten amb elements molt importants de pressió: òrgans de premsa, poder efectiu a l'Ajuntament i Diputació, subvenció per part d'un sector de la burgesia tradicional valenciana, que és el seu més ferm valedor. Amb aquests elements a la mà han aconseguit una certa base social, per mínima que siga, a València, que s'expressa d'una manera confusa amb elements d'autoritarisme, de xovinisme irracional, d'un anticatalanisme ancestral.

L'actitud de l'esquerra és clau aquí. Perquè si cedeix a l'engany que suposa creure que aquest sector és representatiu del poble valencià, aleshores trencarà el seu compromís de reconstrucció nacional d'un País Valencià que sols pot desenvolupar-se per camins de racionalitat, de solidaritat amb els pobles germans i de respecte pels fets científics i històrics. La dreta i l'extrema dreta han preparat un parany al Consell i a l'esquerra. De moment han mancat les respostes contundents.

Senyeres quatrebarrades malgrat el "búnquer-barraqueta"

És a dir, una denúncia a fons de la confusió i una iniciativa de llarg abast, cultural i política, per impulsar la mobilització del poble valencià al voltant dels temes centrals del seu esdevenidor immediat: Fer del Consell un organisme útil de govern, capaç de solucionar problemes populars,

normalitzar la llengua i la cultura i aconseguir una autonomia plena, política. Entre l'oportunisme i la responsabilitat històrica, l'esquerra del País Valencià es troba en una cruïlla decisiva.

GUSTAU MUÑOZ

Disset regidors —comprès l'alcalde— han dimitit

Badalona: un ajuntament en crisi

Badalona (E.J. Ricart).— En el moment d'escriure aquestes ratlles, disset regidors de l'Ajuntament de Badalona —comprès l'alcalde—, han presentat la seva dimissió irrevocable al Govern Civil de la província. Belloch haurà de decidir sobre la seva acceptació, però la posició dels partits polítics, els sindicats i les associacions de veïns és unànimement favorable a la destitució de tot l'Ajuntament, i a obrir un nou període provisor d'aquí a les eleccions municipals.

La història és una mica complicada, ja que s'ha desenvolupat amb una rapidesa extraordinària després que el primer dia de juny l'Ajuntament, amb només quatre

vots en contra, va decidir desestimar el projecte de conservació i protecció del casc antic de Badalona, el Dalt de la Vila, projecte que havia sortit d'un concurs d'idees

convocat pel mateix Ajuntament després que els veïns del Dalt de la Vila aconseguissin aturar les construccions que es començaven al seu barri i imposar la idea que calia un pla especial de protecció sobre la zona, que guarda sota seu les restes de la important ciutat romana —Baetulo— que s'hi aixecava fa segles. El Dalt de la Vila, cal recordar-ho, va ser declarat monument històric per la Generalitat de 1.931. Davant d'això, la decisió municipal ha estat, doncs, una befa envers els veïns, els partits, i tota l'opinió ciutadana, que considerava guanyada la protecció del casc antic. Una befa que ha fet reflexionar seriosament totes les forces polítiques i les ha portat a una conclusió comuna: Badalona no pot continuar en les actuals condicions de govern municipal fins al dia de les eleccions, ja que això suposa deixar el patrimoni municipal a les mans del malgovern i la corrupció.

El tarannà franquista dels regidors badalonins no va acabar d'expressar-se, però, el dia 1 juny. Uns dies després, la comissió administrativa de la Corporació Metropolitana aprovava, amb el vot en contra del representant de Badalona, el pla de protecció del Dalt de la Vila, provocant la indignació de regidors i alcalde que amenaçaven el gover-

nador amb dimitir. Dilluns passat, abans que el consistori s'entrevistés amb Belloch Puig per expressar-li la seva indignació contra Socias Humbert i que no acceptaven el primer acord de la Metropolitana, que haurà de ser ratificat dijous pel seu consell metropolità, els partits —PSC-PSOE, PSUC, CDC, ERC, PTE—, van visitar el governador i li van suggerir l'acceptació de la dimissió en cas que li fos presentada aquell mateix matí. Belloch, que es mostrà totalment partidari del pla de protecció del Dalt de la Vila, deixà anar la possibilitat de remodelar l'Ajuntament, destituint els regidors més reaccionaris, amb la possibilitat d'obrir una nova etapa en la qual la gestió municipal estigués supervisada totalment per les forces polítiques.

Acabada l'entrevista, partits i Ajuntament es creuaven al pati del palau de Governació.

El fet que Belloch rebés els partits primer, i que fes costat a la decisió de la Corporació Metropolitana, motivava una reunió d'urgència, dilluns a la nit, en la qual els disset regidors i el mateix batlle, Ramos Cruz, anunciaven la seva dimissió irrevocable.

Paral·lelament, i en una àmplia reunió a la qual assistien

partits, sindicats i associacions de veïns, tothom refermava la necessitat d'un canvi radical a l'Ajuntament de Badalona, canvi que, en un principi, significa la destitució de tots els càrrecs, o bé una remodelació amb un profund caràcter progressiu pel que fa a les relacions Ajuntament-partits polítics. La proposta, elaborada pel PSUC, de crear un organisme ciutadà d'ampar unitat per negociar la sortida de la crisi municipal amb el governador i definir el contingut polític de la gestió municipal els propers mesos, era unànimement acceptada per tothom.

Al moment d'escriure aquestes ratlles, la pilota es pot dir que encara és al terrat. Però es pot avançar que poden esperar-se d'aquesta situació notables elements d'avenç polític: El primer d'ells, la salvació del Dalt de la Vila de les mans de la corrupció i l'especulació, i el possible triomf de la línia progressista de Socias Humbert davant dels elements més reaccionaris de tota l'Àrea Metropolitana. El segon, la possibilitat de donar una sortida molt progressista a la crisi municipal de Badalona, que pot desembocar en dues solucions, tal com en aquests moments estan plantejades les coses: En la destitució de tot l'Ajuntament i l'inici de les gestions per formar una gestora municipal de

concentració, o bé en una remodelació a fons del consistori que signifiqui la destitució dels elements més bunquerians —que són molts—, amb un contingut polític progressista pel que fa a les relacions dels partits i entitats amb l'Ajuntament, i les mesures d'urgència a aplicar els propers mesos. La solució definitiva depèn fonamentalment de la negociació amb el Govern Civil, de la possible intervenció de la Generalitat i, sobretot, de la capacitat unitària de les forces polítiques i populars de Badalona per mantenir una ferma posició contra el malgovern i la corrupció a la ciutat. També depèn d'una hàbil capacitat negociadora, que ha d'acostar aquesta política de concentració als sectors més demòcrates de l'empresariat de la ciutat, que poden aportar a la situació elements decisius.

L'escàndol, que ha començat amb un grotesc esdeveniment digne de la premsa groga, la "fugida" a Veneçuela de la regidora Jordan, acompanyada del seu marit, el constructor Mateu Comabella que ha deixat 48 treballadors pràcticament sense feina, pot acabar sent una seriosa experiència de la capacitat de les forces democràtiques per resoldre situacions extremes de malgovern als municipis de Catalunya.

Carbalteira, alcalde de Badalona: una tarannà franquista

Agustí Prats: "L'any passat 35 mil treballadors del tèxtil van perdre el seu lloc de treball" (Fotos Morera)

Entrevista amb Agustí Prats

Tèxtil: la pesada herència del vertical

El primer congrés de la Federació de Comissions Obreres del Tèxtil a nivell d'Estat va reelegir secretari general l'Agustí Prats. És ell qui ens parla dels dos temes cabdals que va abordar el congrés: la crisi específica del tèxtil i el conveni estatal.

"L'any passat —ens explica Prats— 35 mil treballadors del tèxtil van perdre el seu lloc de treball a tot Espanya. Enguany continua la mateixa tònica; contínuament s'estan produint tancaments i reduccions de plantilles. A l'agrupació de la llana, entre els mesos de febrer, març i abril hi ha hagut 50 expedients de crisi (26 a Sabadell, 16 a Terrassa, 3 a Barcelona, 1 a Girona, 3 a Salamanca i 1 a Sòria), que si prosperen faran que 3.701 treballadors perdin els seus llocs de treball. Casos semblants s'estan esdevenint al cotó i a la confecció. La crisi comença també a afectar d'una manera generalitzada la seda i el gènere de punt: En aquests moments ens preocupa la sort de 'Olímpic Benítez' i de 'Interwaga', empreses de Mataró amb més de 300 treballadors. També del grup 'Regozo', de Galícia, amb 1.800 treballadors. Ara mateix m'acaben de telefonar que 'Mata i Pons', de Lleida, 380 treballadors, s'ha acollit al pla de reestructuració del cotó. Aquesta és una mostra d'un panorama desolador i molt preocupant."

Val a dir que la mostra ens ha colpit. Sobretot després de conèixer un informe de l'OIT on es diu que a Europa, un de cada tres treballadors del tèxtil perdrà el seu lloc de treball. "Els motius —ens diu Agustí Prats— cal buscar-los no solament en els canvis de tecnologia. Hi ha una tendència de les multinacionals a invertir a països del tercer món on troben matèria prima i mà d'obra més barates."

Comissions Obreres va presentar al ministre de Treball, i a l'empresariat a través del Foment, una alternativa que no ha estat contestada. "Qualsevol solució —continua Prats— ha de comptar amb la participació de l'Administració, dels empresaris i dels treballadors. Vist el poc èxit de la nostra proposta, al congrés vàrem recordar que calia donar al problema una dimensió no solament sindical sinó política. Calia fer participar també els partits polítics, governs autonòmics, ajunta-

ments i entitats financeres. En aquest sentit pensem que s'hauria d'anar cap a una conferència del tèxtil, primer a nivell de Catalunya, on hi ha el 70 per cent d'aquesta indústria, i després de tot Espanya, amb presència de totes les forces abans esmentades.

"A curt termini, cal la participació dels sindicats en els plans de reestructuració. En aquests moments estan oberts plans de reestructuració al cotó, la llana i la seda, que nosaltres no hem discutit, ja que ho va fer el sindicat vertical. Això fa que la sort de milers de treballadors s'estigui decidint sense la presència de les centrals sindicals democràtiques. Ens hem adreçat a la Presidència del Govern exigint la presència dels sindicats en els plans de reestructuració."

Ens ve a la memòria el Pacte del Bages, que Agustí Prats ens diu que no s'ha traduït en res efectiu per als treballadors a nivell pràctic. Tenim el cas de Navarles, on, en tancar les fàbriques, la majoria del poble es queda sense feina; la reestructuració de "Bertran i Serra" de Manresa, i d'altres empreses de la vall del Llobregat, casos que no fan més que corroborar tot el que s'ha dit fins ara.

Un altre tema és el conveni col·lectiu. Aquí les perspectives són més optimistes. L'Agustí Prats ens ho explica:

"Amb aquest conveni hem trencat amb l'esquema del passat, de convenis fraccionats, i s'ha anat a un conveni a nivell d'Estat amb propòsit d'unificar les diferents agrupacions del tèxtil. S'ha posat ordre dins del desordre que va provocar el sindicat vertical.

"La primera fase del conveni —negociació de les taules salarials— s'ha acabat amb un bon resultat, malgrat les limitacions del moment. Hem pactat taules salarials a sis agrupacions. Falten desmuntadores i fibres diverses.

"Ara estem en la segona fa-

se que consisteix a pactar un salari mínim per a tot l'Estat i tot el tèxtil. Això és important perquè tindrà la virtut d'unificar per sota totes les agrupacions.

"La tercera i última fase ha de ser la negociació d'una nova reglamentació per al tèxtil. Aquesta és la més important perquè cristal·litzarà la unificació. Aquí és on volem unificar aspectes generals com vacances, jornada de treball, escalats d'antiguitat, pagues extraordinàries, jubilació... Es vol modificar també el nomenclàtor i reduir a la mínima expressió el nombre de categories. Avui n'hi ha més de 140. Un altre aspecte és l'acció sindical a l'empresa. Estem pendents de com sortirà la llei per tal de millorar-la si cal. Esperem que a final d'any acabi aquesta negociació llarga i necessària perquè canviï tot el panorama que hem heretat del verticalisme."

JOAN SANJUAN

A tot Espanya si s'aprova la llei sindical

Seccions sindicals només a 420 empreses

Només quatre-centes vint empreses espanyoles —el 0,06 per cent de totes les empreses del país— podran tenir seccions sindicals, si s'aprovesin a les Corts les limitacions que, per a la constitució de les seccions, estableix el projecte de llei d'acció sindical elaborat per la comissió de Treball del Congrés de Diputats. Aquesta és una expressió concreta de les limitacions generals d'un projecte que, com han explicat els dirigents sindicals, i assenyaladament els dirigents de Comissions Obreres i d'UGT, no serveix per aconseguir les finalitats que li serien pròpies: regular les relacions entre els treballadors i els empresaris en el marc de la llibertat i la democràcia als centres de treball.

UNA LLEI QUE NO SERVEIX

"Aquesta és una llei que no serveix", ha declarat a TREBALL Cipriano García, membre de la comissió que ha dictaminat el projecte. "No serveix perquè els comitès d'empresa no tenen cap poder i les seccions sindicals tampoc no en tenen. Si, a més a més, hi afegim el fet que el projecte limita la constitució de seccions

Cipriano García: "Una llei que no serveix"

sindicals a les empreses amb més de mil treballadors amb un índex d'afiliació sindical del deu per cent, arribarem a la conclusió que ben poques empreses —unes quatre-centes vint, per ser més exactes— podran constituir les seccions corresponents." Opinions semblants han expressat dirigents de la UGT.

Sense comitès d'empresa amb funcions reals i sense seccions sindicals, és evident que la vida sindical es desenvoluparà —en el cas que el projecte es converteixi en llei i que aquesta s'apliqui, cosa, si més no, dubtosa perquè la dinàmica sindical ha desbordat ja, de fet, limitacions com les que pretén imposar el projecte— als despatxos de les centrals sindicals i no als centres de treball.

La responsabilitat del govern és també evident. I no solament per la seva actitud en les discussions del projecte a la comissió de les Corts, sinó també perquè aquesta actitud coincideix amb una paralització governamental de la negociació amb les centrals sindicals dirigida a resoldre el contingut del "paquet sindical", especialment la ques-

tió del patrimoni del sindicat vertical. I això, malgrat les promeses del ministre Calvo Ortega a les mateixes centrals immediatament després de la vaga del 5 d'abril d'enguany, vaga que expressava, com ho va fer la jornada del primer de maig arreu d'Espanya, la voluntat dels treballadors.

MILLORAR EL PROJECTE

El descontentament dels dirigents sindicals s'ha fet palès en les declaracions de Marcelino Camacho i Julian Ariza després que es reunís el Consell Confederal de Comissions Obreres. "El balanç de les converses centrals sindicals-govern —va declarar Camacho— és francament pobre. Ens replantegem una possible retirada d'aquestes negociacions si el govern no fa cas a la crida que anem a fer en aquest sentit". Aquesta sembla ser una línia d'acord entre Comissions Obreres i UGT. Aquesta i la seguida per ambdues centrals en la via de la mobilització dels treballadors.

"Es tracta —ha dit a TREBALL Cipriano García— de promoure una acció política i una pressió de masses orientada a corregir els aspectes més negatius del projecte de llei i, concretament, a obtenir coses com són ara una efectiva capacitat de negociació dels representants dels treballadors. De com es resolgui aquest problema dependrà en bona mesura que tinguem després una llei de negociació col·lectiva acceptable".

P. V.

La lluita pels convenis

Hoteleria acaba, construcció continua

De "nou comportament sindical" ha qualificat López Bulla les darreres accions dels treballadors. No hi ha vagues incontrolades ni indefinides. Malgrat les dificultats de les negociacions, les mobilitzacions pels convenis han estat en molts casos exemplars.

La vaga d'hoteleria de Barcelona i comarques, convocada pels dies 8, 9 i 10, va acabar un dia abans en arribar a un acord la patronal, els treballadors i el govern civil el segon dia de vaga, a la nit. La vaga coincidia amb la Fira de Mostres de Barcelona i amb l'inici de la temporada turística; és a dir, creava grans dificultats a l'activitat d'aquest sector dels serveis. Això pot explicar que s'hagin reactivat unes negociacions congelades tan bon punt s'anuncià la vaga.

A les dues de la matinada del dia 8, les centrals sindicals rebutjaven la proposta de la patronal i decidien fer la vaga. Aquesta afectà fonamentalment Barcelona ciutat, on es calcula que parà un 80 per cent del sector, i va tenir menor incidència a comarques (35 per cent). Les assemblees explicatives han estat constants.

Dels grans convenis a nivell de la "província" de Barcelona que s'estaven negociant resta pendent, quan escrivim aquestes ratlles, el de la construcció. El dia 9 es va signar el trencament de les negociacions normals i tot indica que a partir d'ara es negociarà el laude. Si les coses no canvien, la comissió deliberadora està tramitant els papers per convocar una vaga legal del ram

per dimecres, 21. Com ja hem explicat, la dificultat més gran per arribar a un acord és que la patronal vol supeditar l'augment salarial al reconeixement d'unes taules de rendiment, mentre que els treballadors consideren que les taules han de ser discutides de manera paritària.

J. S. E.

L'hoteleria: acord després de la vaga (Foto Morera)

Debat a l'entorn del llibre "El medicamento y su entorno"

Medicaments: una història fosca

Pau Vila, signe de fidelitat

El geògraf. El pedagog. El català de Sabadell que viu mig any a Venècia i mig any a la Diagonal. L'home de 98 anys que projecta nous treballs, més llibres, més estudis. Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, l'any 1976, i ara objecte d'un homenatge del tot merescut. Preocupat per la flaca salut "d'aquests joves" (i es refereix, quan en parla, a joves de gairebé 50 anys), enfeinat, poc amic de pèrdues inútils de temps, que es nega a descansar, quan torna d'un dels seus viatges a Venècia, amb una expressió antològica: "Que torno amb avió, eh? ¿Que us creieu que he tornat amb tartana, que em voleu fer descansar?"

Ara, quan Curial publica els seus escrits de geografia en dos volums i Laia acaba de reeditar *La fesomia geogràfica de Catalunya*, ja comentada a TREBALL, la voluntat de Pau Vila de continuar incidint en els problemes més urgents de la geografia catalana —la creació artificial de ciutats com la de la Riera de Caldes, la divisió comarcal de Catalunya, el tranvasament de l'Ebre o la desviació del Llobregat— es converteix en signe de fidelitat.

Per als consumidors absolutament profans sobre els entrellats de la indústria farmacèutica, un debat com el del passat dimarts i 13 de juny, al col·legi de farmacèutics de Barcelona, constituïa una lliçó difícil d'oblidar. Eren a la taula, ultra el president del col·legi, que va fer de moderador, els autors d'un llibre nou de trinca, i ja polèmic —El medicamento y su entorno, de J. Bonal, J. Altimiras, R. Gisbert i P. Cànovas—, el doctor Jordi Gol i el conseller de Sanitat de la Generalitat de Catalunya, Ramon Espasa.

La sala d'actes del Col·legi acollia una assistència notable, que va suportar estoicament —i no gens passivament— un acte de gairebé tres hores i una calor enganxosa, pràcticament insuportable. Val a dir, per copsar referències posteriors, que dels autors, un és economista (Giralt), dos, farmacèutics d'indústria (Cànovas i Altimiras) i un, de farmàcia hospitalària (Bonal).

Sense caure en els tòpics habituals d'aquest tipus d'actes (on el presentador se sol limitar a glossar entre escumes d'elogis els autors o l'autor del llibre), Ramon Espasa

va sorprendre amb una exposició política notablement lúcida, en la qual abordava temes com el de la inviable i no pretesa (en l'actualitat) nacionalització de la indústria farmacèutica que, en canvi, sí que ha de lluitar contra els monopolis (multinacionals i intranacionals). Va proposar com a solució transitòria el monopoli bilateral al món del medicament, per tal de canviar el procés de formació dels preus. (Es aquí on Ramon Espasa va aportar una dada escurixidora: la despesa farmacèutica total al Regne Unit, que compta amb vint milions més d'habitants, és més baixa que no pas a Espanya).

Va suggerir els problemes que planteja el registre d'especialitats, donant el sí al registre de mèrit i a la igualtat davant la ciència, per passar a comentar els problemes de les patents de fabricació, que, segons Ramon Espasa —va declarar reiteradament que parlava sempre en nom propi— haviem de ser suprimides. Pel que fa al nom comercial, insistí en la importància dels noms genèrics, més que no pas els noms de marca. Quant a la publicitat —que arriba a quantitats tan notables a les bústies dels metges i que aquests gairebé sistemàticament llencen al cove— hauria de ser substituïda per una veritable informació sanitària. Ara com ara, la publicitat juga un paper perillós de barrar el pas a possibles noves indús-

tries, sense capital inicial com per córrer el risc d'engegar amb pressupostos milionaris de publicitat. I amb relació als visitadors farmacèutics, caldria substituir-los (o substituir-ne la tasca) per la dels veritables "experts en drogues". En resum, i per paradoxal que pogués semblar, atesa la imatge que tenim en general dels polítics comunistes, en Ramon Espasa no proposava la nacionalització de la indústria sinó la més genuïna ortodòxia de mercat. Amb el monopoli de la compra i la llibertat total de venda, junt amb una política aranzelària proteccionista.

A FAVOR DEL MEDICAMENT

El doctor Jordi Gol va començar dient que parlaria a favor del medicament: "El medicament és bo, allò que el fa nociu és que és una mercaderia". Va comentar seguidament que hi ha dos-cents productes farmacològics elementals, segons l'OMS (Organització Mundial de la Salut), contra la qual polemitzen alguns trusts farmacèutics. Tot seguit va començar a explicar les deficiències que tenen lloc en tot el curs del medicament, des que surt del laboratori fins que és ingerit pel pacient, procés en el qual el metge té una bona part de culpa, així com també les errònies o insuficients indicacions impreses a l'específic. Va passar a comentar després algunes de les paradoxes tant de la professió mèdica com de la indústria farmacèutica: la mala qualitat assistencial seria premiada, en els metges. (A la Seguretat Social, ajuda a guanyar això de ser malcarat, no establir diàleg amb el pacient, no atendre'l, o, al contrari, ser massa amable i receptor-ho tot.)

Metges i farmacèutics semblen haver oblidat que han de ser pedagogs de la salut i que, per això mateix, haurien de saber dialogar. Finalment, el doctor Gol indicà que calia que entre tots gastéssim més diners en la formació del poble, des d'una perspectiva sanitària.

LA FUNCIÓ SOCIAL DE LA MEDICINA

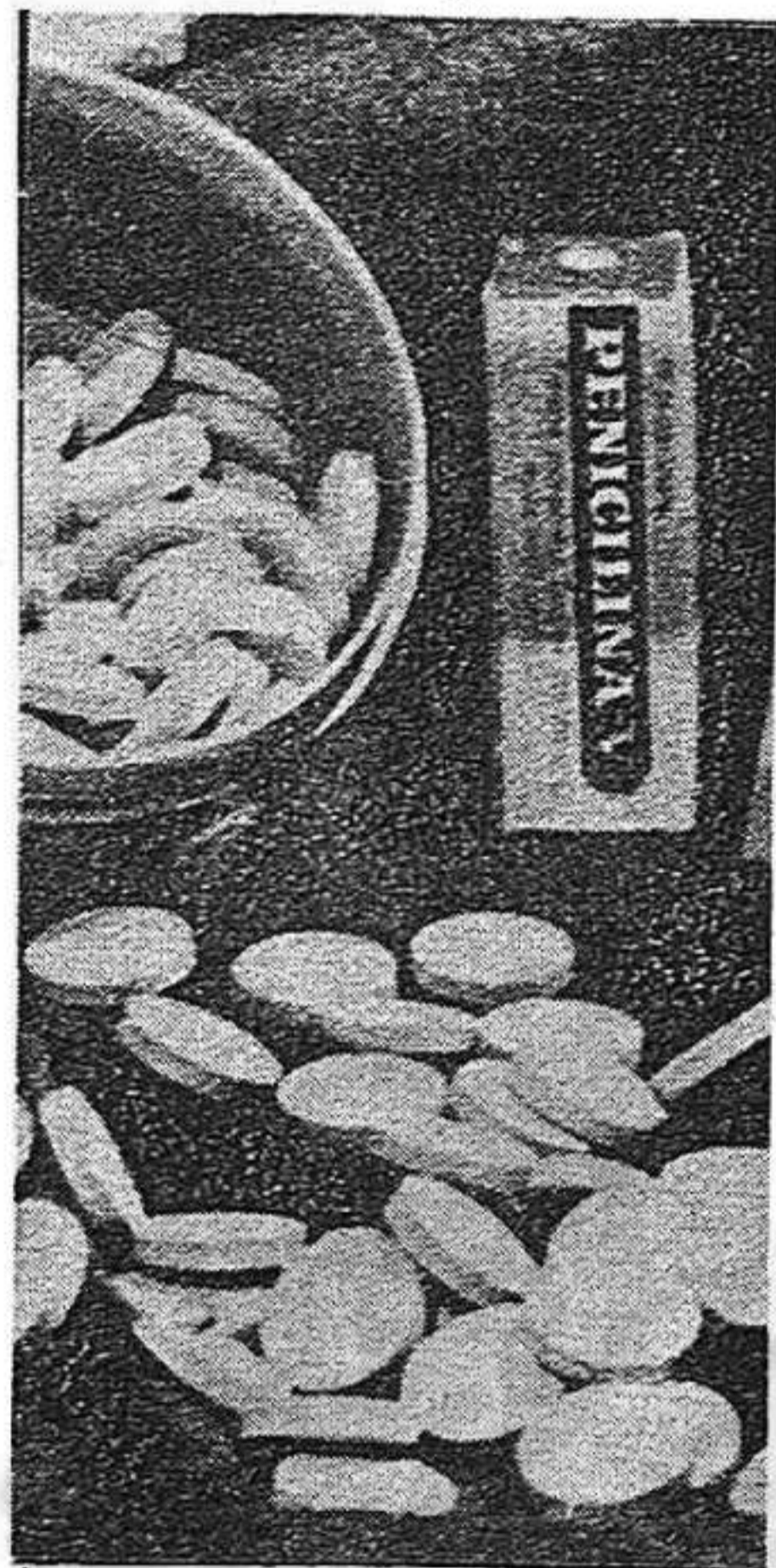
El llibre objecte o ocasió del debat arrenca d'una ponència, amb aquest títol, presentada per Joaquim Bonal al Congrés de Metges i Biòlegs de la Llengua Catalana, que va tenir lloc, la tardor del 76, a Perpinyà. Posteriorment, i en el marc del Congrés de Cultura Catalana, es va anar configurant l'equip que ha redactat el llibre (lliurat a l'editorial fa un any, i desfasat en algun punt de detall). Els tres grans apartats que tracta són: la fabricació dels medicaments, la seva dispensació i, finalment, el consum.

Al debat, vivíssim, polèmic, a estones gairebé crispat, va

ser molt comentada la manca d'un representant de les oficines de farmàcia entre els autors, que, segons una part dels assistents, haurien estat parcials en la valoració positiva de la farmàcia hospitalària i en les tintes negres sobre la farmàcia d'oficina (o de carrer). D'entre les intervencions, cal destacar la del doctor Ramon Jordi que va recordar els esforços dels farmacèutics col·legiats per lluitar contra la corrupció, element escassament recollit al llibre, que, tanmateix, va qualificar de molt important. Va quedar clar també al col·loqui, que les farmàcies de carrer han de poder deixar el llast de molts elements negatius, sovint causats pel metge que prescriu —curiosament qui afavoreix el consum del producte, el metge, és qui mai no el paga—, per poder esdevenir punts d'informació sanitària.

Surava, però, a l'ambient un interrogant. ¿És normal que a Espanya hi hagi el doble de farmàcies que a França?

IGNASI RIERA

Una història fosca

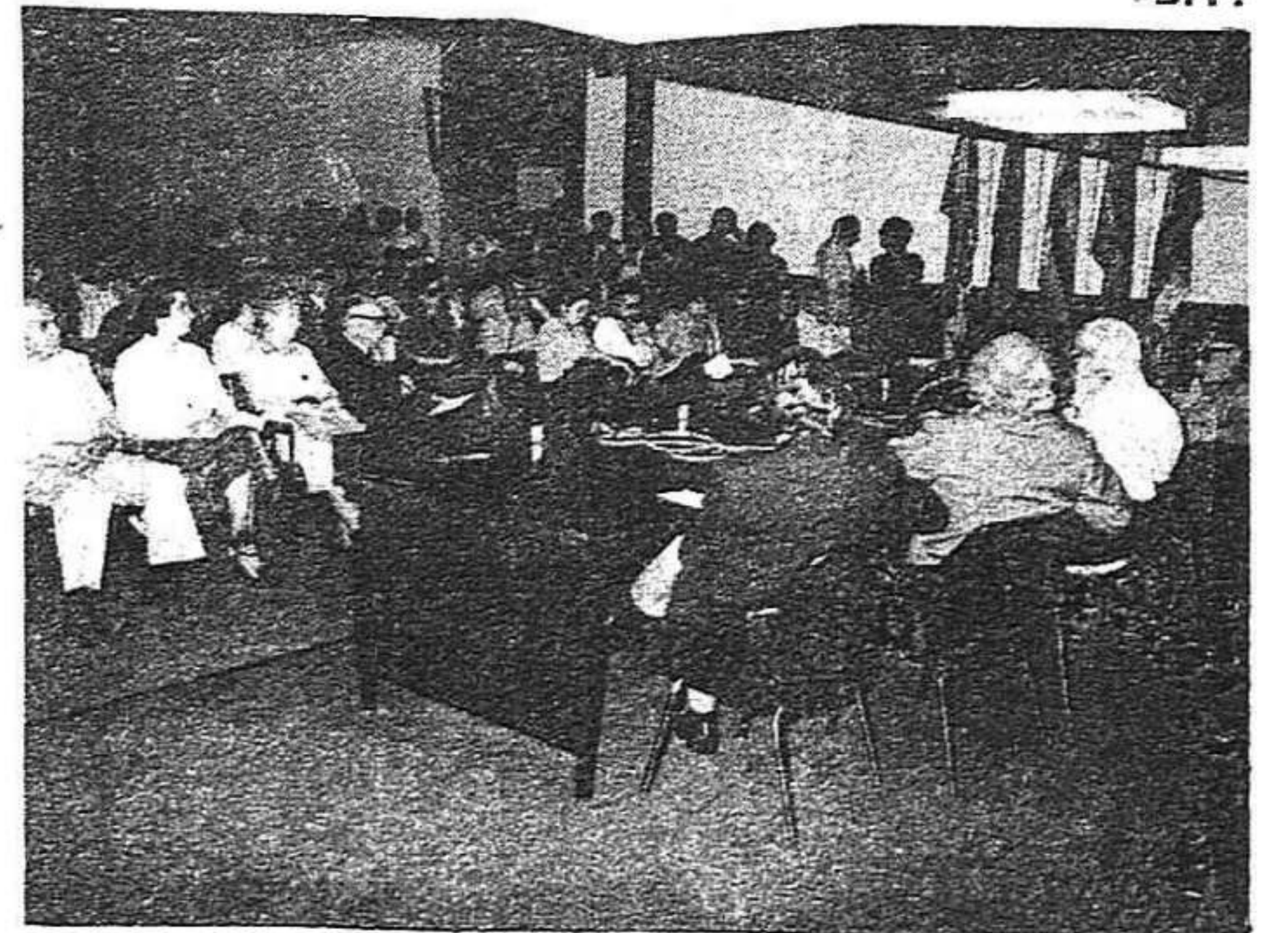
Al Palau de Congressos

Guerra civil: un debat que apassiona

A l'hora de tancar aquest número de TREBALL, s'està celebrant encara a Barcelona, al Palau de Congressos de Montjuïc, organitzada pel Centre de Treball i Documentació, la setmana de debat sobre la guerra civil. Al TREBALL de la setmana vinent recollirem, tan exhaustivament com això sigui possible, la crònica de tot el debat, un balanç i l'opinió d'alguns dels grans protagonistes que hi han participat. De moment, però, ens sembla que cal recalcar alguns punts. Primer, l'èxit d'assistència al debat, que fa insuficient la cabuda de la sala 6 del Palau de Congressos. Segon, el to alhora de fidelitat objectiva i de passió no continguda que emmarca el debat. Exposicions notables, com la de Joaquim Molas o Manolo Aznar el primer dia, o la d'Andreu Castells o Artur London el segon, amb el contrapunt d'intervencions testimonials importantíssimes com la de Pere Quart, el primer dia, o la de Pedro Mateo Merino, el segon, són acollides amb una atenció modèlica per un públic que aporta dades noves, discrepa sovint d'algunes intervencions anteriors... Com preveia l'any 1963 H. R. Southworth, l'autor de *El mito de la cruzada de Franco*, el debat sobre la guerra civil apassionaria, quan la llibertat ho permetés, sectors molt importants d'un poble, que el franquisme i els seus acòlits han volgut del tot desinformat, sobre la pàgina més important de la seva història contemporània.

Un exemple de mala fe del sistema, i de les reaccions en cadena que aquesta mala fe provoca, el va aportar Artur London, colpit pel fet que encara ara, en una entrevista radiofònica, algú li preguntés si els brigadistes de les brigades internacionals eren mercenaris, tal com havia intentat inculcar la propaganda feixista al llarg dels anys. És més aviat tràgic que encara hi hagi qui pugui parlar de mercenaris, tenint en compte els 9.934 (segons Castells) o 5.000 (segons fonts oficials) estrangers que van morir a Espanya per raons d'alta solidaritat antifeixista.

B. P.

Un debat apassionant (Foto Morera)

llengua

per ENRIC VIVES

El doctor Jekyll i el senyor Hyde

No sé si Jekyll i Hyde s'escriuen com els escric. Si no, ja em dispensareu. Al capdavant, jo m'he embolicat a escriure cada setmana alguna cosa sobre la llengua catalana, no sobre l'anglesa. Mentre sapigueu a què em refereixo, ja n'hi ha prou.

L'altre dia vaig poder veure una de les lliçons de "Català amb nosaltres" que fan per la televisió. No puc veure-les gairebé mai i em sap greu. Aquesta emissió és molt ben feta, i de molt bona gana la recomano. (Consti que no m'han donat comissió.)

Anem al gra. En aquella lliçó van fer notar el costum que hi ha de pronunciar d'una manera diferent de l'habitual quan hom llegeix. Concretament, el xicot que ens ho explicava es referia a determinats enllaços fònics, els de *que* seguit de vocal. No recordo els exemples exactes, però no costa gens de posar-ne: *No sabia que és metge*. Això es pronuncia *no sabia qués metge*. Però hi ha molts que ho pronuncien així sempre, tret de quan ho llegeixen; llavors marquen una pausa forçada per fer sonar les dues vocals: *que-és*.

Això m'ha recordat la història de la doble personalitat del doctor Jekyll i el senyor Hyde. I també m'ha recordat una cosa que em va fer riure molt, una vegada, escoltant la ràdio. Un locutor va dir ben bé dos cops *las ranas*. En aquesta combinació, qualsevol persona de parla castellana elimina la *s* de l'article, per raons d'eufonia, i diu *la-ranas*. I així ho diu tant la gent que té molts estudis com la que no ha tingut la sort d'anar a escola. I aquell pobre home s'escargame-llava per fer sonar la *s* a totes passades.

En català, hem sentit un actor de teatre pronunciar la primera erra d'*arbre*, i amb molt d'èmfasi, de més a més. I en cap dels parlars catalans no sona, aquesta erra. Casos semblants trobem en *setmana*, *ratllar*, *ametlla*, *prendre*... i molts altres mots. La *t* seguida de *m* o bé no sona (*semana*) o bé

esdevé una altra *m* (*semmana*). La *t* abans de *ll* es converteix en una altra *ll* (*amell.lla*, *rall.llar*), o bé no sona *amella*, *rallar*. Hi ha parlars que diuen *amel.la*, *amela*, *raiar*... Però la *t* amb el seu so propi, no la pronuncia ningú en aquests casos. La primera *r* de *prendre* només sona en algunes varietats dialectals: *prende*, *prene*; però generalment es diu *pendre* (i en textos antics ho podem trobar escrit així). Pel que fa a la *r* d'*arbre* no sona enlloc: *abre*, *albre*, i fins i tot *aibre* i *aubre*; però no he sentit ningú que, parlant amb naturalitat, digui *albre*.

És veritat que cal pronunciar bé, clarament, perquè tothom ens entengui. No estic pas preconitzant cap altra cosa. Però no confonguem. En català hi ha lletres que no sonen, hi ha casos que una lletra, per la seva unió a una altra, canvia de so, hi ha enllaços fònics que fan més agradable la dicció. Precisament la nostra és una llengua que fa molt de cas a l'eufonia.

¿És, doncs, que el català "s'escriu d'una manera diferent a com es parla", com diuen alguns? No és ben bé això. ¿Caldrà fer una reforma ortogràfica? ¿Caldrà no fer tant de cas a com s'escriuen els mots dels quals han derivat els actuals? No ho sé. Potser sí. Per exemple, ¿quina falta ens fa la *p* de *pneumàtic* o la *e* de *compte*? Però no és cas, avui, de discutir això. He volgut tot just assenyalar l'encert de l'advertiment que feien els de "Català amb nosaltres" i estendre'l a d'altres fenòmens semblants.

Sobretot, voldria advertir els qui reciten poesies. Sovint, per no fer cas de la parla, de les característiques eufòniques de la llengua, fan malbé els poemes, en cavien el ritme, la música que el poeta els ha donat. Per exemple, quan s'entenen a separar *que-és de nit*. Ja no esmento d'altres traïcions, imperdonables perquè són fetes expressament, d'alguns recitadors que transformen els versos de cap a peus.

Aproximació a un balanç de la temporada teatral

Els autors catalans gairebé no estrenen

Acabades les representacions de l'Eduard II, del Teatre Lliure, i estrenat al Liceu l'espectacle Mori el Merma, dels Claca, podem considerar clausurada l'actual temporada teatral, pel que fa a Barcelona. És hora de fer-ne un breu balanç i de veure quines són les immediates perspectives del teatre català. Globalment, podem assenyalar, des de l'octubre fins ara, aquests fets significatius: aferrament de la Companyia Estable del Lliure, no presència de l'habitual teatre sucursalista de Madrid (i, per tant, absència de l'onada de teatre esguerro a base de despullar-se que va envair aquella cartellera), crisi del teatre comercial, mínims plantejaments d'una infraestructura teatral catalana i notable absència de nous autors catalans. En aquest darrer punt cal remarcar que ni un de sol no va ocupar la cartellera amb autèntic sentit de continuïtat.

Els que entenem per teatres "comercials", s'han reduït aquesta temporada a tres locals: el Barcelona, el Talia i el Romea; i només aquest darrer és programat per catalans i des d'aquí. Amb la desaparició de la dictadura, aquesta mena de teatres no troben la seva "línia", i continuen girant l'esquena als autors que, en aquell marc, s'oposaven al conservadorisme escènic tant a nivells formals com ideològics. Els responsables dels teatres esmentats —Muñoz Lusarreta, Martínez Sòria i Canals en representació del "grup salvador" del local— programen sense tenir gens en compte les demandes d'un públic local, i més aviat confiant en "noms" per resoldre la qüestió econòmica. Tant sí com no, la nova situació política només servirà per a una obertura més gran per on esmunyir, com en el cas de l'inefable Madrid, pecado mortal, d'Antonio D. Olano, tota mena de barbaritats. Aquests locals programen sense el més petit criteri, sense uns plantejaments de mínima coherència, i així vàrem veure com, junt amb un espectacle de Manolo Escobar, es va programar un text de Salvador Espriu.

Però evidentment, pel seu significat, el cas del teatre Romea és més greu. Aquest local, que molta gent considera com el reducte del teatre català, ha esdevingut una ridícula barrija-barreja on han anat caient, durant aquesta temporada, obres en castellà i en català, sarsueles, espectacles musicals, flamenc i també un digne treball de la companyia Gente que va guanyar el Premi Sitges, Guinyol i quimera de la ciutadania neuròtica, de Pep Albanell. Això sí: només quatre o cinc dies. No es conceben despropòsits més grossos, pel que fa a programació. Si ens movem en l'à-

rea d'empreses teatrals —que un hom, particularment, pensa que cal superar per anar cap a una altra mena d'estructura no capitalista— cal resumir que els locals "comercials" estan a les mans de persones amb uns interessos que no tenen res a veure amb el desenvolupament d'un teatre català progressista.

CAP A UNA INFRASTRUCTURA TEATRAL

A empenes i rodolons, sense un plantejament general d'ajuts, el teatre català ha anat esbossant una alternativa a la irreversible crisi del teatre capitalista i a la seva manera de fer-lo fins ara. Paral·lelament a aquells tres locals, s'han posat les bases d'uns futurs Teatres Estables —companyies locals— que conformarien una saludable infraestructura teatral. Les barriades barcelonines de Gràcia (Teatre Lliure), Horta (Grup d'Estudis Teatral) i Sant Andreu (Teatre del Nord de la Ciutat, TNC) en serien els punts d'aferrament. En aquesta temporada que ara acaba, hem pogut veure als locals d'Horta i Sant Andreu espectacles conformats, amb fortuna més o menys gran, en aquesta línia de treball. (Recordem que la Sopa de pollastre amb ordi, de Wesker, proposada pel GETH, ha estat un dels millors treballs que s'han vist durant l'any.) Però si el Lliure sembla que assenta la seva estructura econòmica, aquests altres futurs Teatres Estables pateixen, sobretot, la gran limitació d'una no disponibilitat econòmica que, conseqüentment, impedeix la imprescindible continuïtat de feina.

El més rigorós teatre català actual té els seus orígens en el difícil marc del Teatre Inde-

pendent. A diferents nivells, Els Joglars, Els Comediants, Dagoll-Dagom, els grups que ja hem esmentat, el creat Teatre Experimental que va proposar l'insòlit espai escènic del túnel del Metro a Rebel delirium i algun altre grup conformen un bagatge professional suficient per rellançar el teatre català que volem. Les inquietuds dels nostres actors i directors, el seu sentit professional de recerca, quedarien enquadrats aquesta temporada en una colla d'honrats treballs aïllats —salvat la positiva continuïtat del Lliure— dels quals el primer va ser aquell ambició Onze de setembre a les cotxeres de Sants i el darrer el Mori el Merma, de Claca, el Liceu.

ELS AUTORS CATALANS NO ESTRENNEN

La simple lectura dels espectacles presentats a Barcelona durant la temporada —Talia, Barcelona, Romea, Lliure, Diana, Sant Andreu, Horta, Villarroel— donen la nota alarmant. Els autors ca-

La "Fedra" d'Espriu (Núria Espert), una excepció

talans actuals no estrenen. El Lliure, sens dubte el més important amb què comptem, ha verticalitzat textos de Büchner, Shakespeare, Ibsen i Marlowe; i no cap autor català. Al Saló Diana, de vuit espectacles programats només un és d'origen català: Plany en la mort d'Enric Ribera, del valencià Rodolf Sirera. A Sant Andreu, un "collage" sobre la figura de Josep Robreño. A la sala Villarroel, de nou espectacles, el "collage" No hablaré en classe i un treball sobre el Josep de Rusiñol. A Horta vàrem veure El somni de Bagdad, de Benet i Jornet, un treball menor —segons concreta el mateix autor— presentat aquests dies al "Festival Internacional de Teatro Infantil y Juvenil", de Madrid. Als locals "comercials", encara menys: la Fedra de Salvador Espriu, un text de Carles Valls per a una sola actriu: Mercè Bruquetas, unes poques representacions de Guinyol i quimera... de Pep Albanell i un vell text dels anys 30 d'Alfons Roura. En resum, una presència molt curta del teatre català a nivell d'autors actuals. I una pregunta: ¿per què?

La resposta es mouria entre els perills que suposa estrenar "nous" autors en les coordenades de producció encara vigents i la necessitat d'escriure un teatre que superi els límits heretats d'un període molt concret en el qual les obres de la gran majoria d'aquests autors eren, per damunt de tot, una manifestació de resistència política. Ben segur que la normal presència d'autors catalans ha de passar per la normalització de la pràctica teatral entre nosaltres, i per a això sembla imprescindible una nova ordenació teatral.

Actors, però no autors catalans als escenaris del nostre país. (A la foto, el col·lectiu Ignasi Iglésias en "Gori-Gori for you, darling")

LA CONTINUÏTAT, BASE NECESSÀRIA

Fa uns dies, Benet i Jornet —un dels nostres autors més significatius— expressava el seu optimisme quan deia que "vivim un moment ple de possibilitats i projectes interessants". Aquestes possibilitats passen perquè els projectes que existeixen —Teatres Estables, Saló Diana i Sala Villarroel, com a centres d'una activitat continuada i exigent— puguin esdevenir realitats inequívokes la propera temporada. Per això, i mentre que l'estrany silenci de la Generalitat pel que fa a l'acurat projecte "d'ordenació teatral" que li va presentar l'Institut del Teatre es mantingui, la Delegació de Cultura de l'Ajuntament ha abordat una política teatral realista de la mà del seu nou responsable, Joan de Sagarra. Aquesta política no és altra que ajudar econòmicament el teatre que de debò s'està fent aquí. Oferir solució econòmica al Diana, a la Villarroel, al grup d'Horta, al TNC de Sant Andreu, eixamplar les possibilitats del Teatre Lliure. Que aquestes activitats es puguin

desenvolupar ja al cim de les seves possibilitats i amb la garantia de la continuïtat. Sembla molt clar que, davant d'un teatre de signe capitalista, l'alternativa passa per un teatre de signe socialista fonamentat en aquestes principis: estabilitat del grup, continuïtat de les representacions, notable mínim de qualitat, política de preus, connexió amb el barri. El teatre que correspon a la nova situació social i política de Catalunya s'ha de donar en aquest marc que hem apuntat. La llarga trajectòria del teatre català, que va expressar cada dia la seva resistència a la dictadura, continua viva, però aquest teatre necessita una adequació als nous temps. La qualitat, tots sabem que també existeix. El problema és de remodelació i de continuïtat. Certament les expectatives per a la propera temporada mai no foren tan esperançadores com ara. Ofegat el teatre "comercial" en ús, superat l'imposat sucursalisme del centre, el teatre català progressista, en el seu ample espectre, ha de trobar el seu lloc a partir d'una nova política teatral al servei del poble.

PÉREZ DE OLAGUER

Els anuncis de TVE

Un rombe, dos rombes, tres rombes...

Des que coneixem la televisió, s'han anat alçant veus de persones, preocupades per la formació dels infants, contra la violència amb què és bombardejada la població a través d'aquest medi informatiu, contra els nombrosos programes en els quals la violència és exaltada des de tots els angles possibles i on el maniqueisme típic de les ments poc madures es basa, únicament i exclusivament, en actes de violència, la dels dolents i la dels bons, aquesta darrera emparada i avalada per unes lleis que mai no tenen en compte els orígens de la violència que volen combatre.

També s'han alçat veus contra la violència que representa la publicitat, el martelleig constant a les consciències a base d'uns eslògans que burxen precisament en aquells punts més vulnerables de la personalitat per tal d'aconseguir col·locar la mercaderia.

I tant i tant se n'ha parlat, que sembla que ja no caldria insistir en aquest tema. I això per dues raons: perquè és ja prou conegut de tothom i perquè l'experiència en aquest sentit és més aviat descoratjadora: fins ara no s'ha aconseguit res.

Però hi ha molts tipus de violències: n'hi ha que arriben a un grau d'immoralitat tal, que ens obliguen a continuar bregant en aquest sentit. Em refereixo a un anunci que estan transmetent aquests dies: una àvia prepara una menja per al nét a base de triturar-la amb un electrodomèstic que segurament deu fer molt de temps que no ha estat esmolat, ja que els resultats són catastròfics: les farinetes qued en ple-

nes de grumolls. Aleshores, la seva filla i mare de la criatura, molt "sàviament", li demostra que ella sí que sap què és ser una bona mare i què li convé al nen: un producte preparat i envasat, ple de vitamines i que no donarà cap feina al petit estómac del tendre infantó. Veiem aquí la promoció del producte, no a través de destacar-ne els hipotètics avantatges, sinó actuant directament sobre els conflictes de la personalitat d'una jove mare.

¿Quantes dones donaran aquests potets al seu fill, en un país com el nostre on hi ha fruites i verdures a dojo, només per demostrar-se que són modernes, actives, intel·ligents i, en definitiva, que en saben més que la seva mare? Aquest és precisament el propòsit de l'anunci: aprofitar el sentiment de rivalitat entre mare i filla per potenciar el producte. I aquest refinament publicitari té un grau d'immoralitat fora mesura.

Ara que, precisament a través de la televisió, es duu a terme una campanya de lluita contra l'alcohol i el tabac, aquest anunci produeix un efecte ben estrany i penso que la TVE, que tant es preocupa de la moral pública a base de posar rombes per algun escot massa agosarat, algun petó massa allargassat, o quan els "valors" de la nostra societat perillen de ser qüestionats, bé podria tenir també la delicadesa de classificar els anuncis que ens engalta d'acord amb la immoralitat i violència que continguin. Podríem veure anuncis d'un rombe, de dos rombes o de tres rombes, però amb previ avís.

CARME VILAGINÈS

TEATRE
CANAL CATOLIC SANT ANDREU
C. Puig i Gallarda, 36-69

PASSIONS REPRESSIONS i EXCESSOS

en la vida d'un liberal

DILL 17 DE MARÇ AL 9 D'ABRIL

Dissabte i Dissabte .... 10,30 nte
Dissabte i Dissabte .... 8 tarda

COMPANIA DE TEATRE **EL DOU NOU**

Josep Robreño
(1780-1838)

Una altra excepció: el "collage" sobre la figura de Robreño a Sant Andreu (Fotos d'arxiu)

Hauria de servir de lliçó

Porta i Kubala han fracassat

Amb una migrada victòria esportiva sobre la selecció sueca —mig amateur— ha finalitzat la participació espanyola al Mundial d'en Videla. Els ben pagats professionals espanyols han tornat —quasi bé d'amagat— i cadascú ha agafat la família i els trastets per anar-se'n

Els errors comesos per ambdós personatges han estat prou evidents. Tant en el fet esportiu pur i simple, com en les relacions humanes amb jugadors, premsa i públic. Ja els partits preparatoris es consideraren poc adequats, ja que Mèxic no ha assolit ni una sola victòria i Noruega era en plenes vacances d'hivern, amb els jugadors sense entrenar. L'altre partit, el jugat contra els italians, sobre el paper fou bo, però si veiem els homes que jugaren aleshores i els que ho han fet a l'Argentina ja no ho es tant, a causa dels canvis que hi ha hagut.

En segon lloc, l'estatge de la Martona no reunia les necessàries condicions de comoditat malgrat el lloguer pagat. Després, contra el que havia vingut succeint, en Kubala donà les alineacions abans a la premsa que no als mateixos jugadors i aquests saberen qui jugava pels papers. Així es va iniciar la primera rebel·lió, a càrrec de Leal i Quini.

Més tard, ja en el primer partit, els canvis de Cardeñosa —l'organitzador del joc— i d'en Rexach —l'únic xutador— pels Leal i Quini que havien plantat cara al seleccionador, mentre homes inútils com en San José, al mig camp, i en Rubén Cano, a la punta atacant, romanien en el terreny de joc sense fer res de bo. Els atacs furibunds del president Porta a en Pirri foren la gota que féu vessar el got. No pot ser que un home que té la més gran responsabilitat de l'esport més important perdi els nervis de la manera que el perdé en Porta. Sort que Pirri tingué més seny.

L'ensuperbiment dels dos responsables, Porta i Kubala, té molt a veure amb la derrota global. Però a l'hora de la reflexió hem d'incidir de bell nou en el fet que el problema de l'esport a Espanya és més

un problema de fons que no de circumstàncies. Problemes de centralisme, de manca d'instal·lacions populars als barris, als pobles, a les ciutats industrials, plenes d'habitacles verticals sense espais verds, sense patis on els nanos puguin jugar.

Manca també de conscienciació esportiva per fer entendre d'una vegada que fer esport és el que cal i que l'esport espectacle és, o ha de ser, sols un complement. El dia que deixin els seus càrrecs els de "sempre" i es produeixi una injecció de noves idees, d'inversions rendibles, tindrem qualitat. Mentrestant, mentre tot continuï com en el franquisme continuarà també el nacionalfutbolisme, que Garcia Candau, a "El País", ja anomena "nacionalportisme".

L'any 1982, Espanya serà l'organitzador del proper Mundial de futbol i, per tant, la seva selecció ja està classificada per endavant; però ja comencem malament. Sembla que els càrrecs importants, àdhuc els que produeixen beneficis, són adjudicats "als amics". En Raimundo Saporta en serà el president, i si l'assemblea plenària del futbol ho vol, que ho voldrà perquè els és més fàcil dir que sí que no pas que no, a certs personatges, el tàndem Porta-Kubala seguirà. Amb el color de camisa que calgui, que per això aquí l'animal que s'admira més, per no dir adora com fan els indis amb les vaques, és el camaleó.

EL HAND-BALL TÉ RESSO

Un dels esports que més és practiquen a Catalunya, i especialment en poblacions petites perquè es pot fer en un espai reduït, és el hand-ball o pilota a mà. Un esport d'homes i dones per al qual cal força, resistència i rapidesa.

a estiuajar a algun llogarret solitari on no arribin diaris que recordin la pobra impressió deixada als afeccionats.

"L'equip d'en Porta i en Kubala", com l'ha qualificat "El País", ha fracassat.

Kubala i Porta: el "nacionalfutbolisme" ha fracassat a l'Argentina. ¿Es repetirà la història al proper Mundial?

Ara s'ha jugat la final de Copa i el B.M Granollers ha perdut davant l'Atlético de Madrid, que ja havia eliminat el "papu" Calpisa, farcit d'internacionals.

El Granollers, en canvi, vençé amb molta sort el Barça, que té com a preparador en Pep Vilà, precisament de Granollers. El Granollers és un equip jove amb gent provinent de les categories inferiors vallesanes que ha passat al primer equip amb el seu entrenador Quini, un andalús arrelat a Catalunya. I l'anecdota sobre en Núñez —president electe del Barça— s'enriqueix constantment amb les seves atzagaiades. Tant ha parlat d'aconseguir bones relacions amb tots els clubs catalans que quasi bé ja ens ho creiem. Perquè a Granollers es dirigí a en Castellví, el goleador local, i el va fitxar pel Barça, sense dir-ne res al club rival, adduint que no cal ja que no existeix en aquest esport el dret de retenció.

Ens sembla que no cal afegir-hi res més. Si de cas, ja sentirem què en diu l'afició vallesana, entre la qual els barcelonistes són majoria.

COMIAT POPULAR A LAUREÀ RUIZ

A Montjuïc tingué lloc un sopar de comiat a Laureà Ruiz. Ha assolit cinc campionats d'Espanya amb els juvenils del Barça, entrenà amb notori èxit el primer equip i fou el creador de la pedrera baugrana que ara es desfà, com una venjança personal del "nunyisme" sobre "l'arinyisme".

Laureà no tingué més remei que marxar en no veure cap tipus d'esdevenidor en el nou sistema pel qual es regirà el club l'any que ve. Ha fitxat pel Celta de Vigo, equip que té un bon planter de joves jugadors i que la darrera temporada assolí l'ascens a la primera divisió.

El comiat a Laureà fou un èxit d'assistència, ja que acu-

diren a desitjar-li un proper retorn tots aquells socis que per alguna circumstància el conegueren i el veieren treballar.

Amb la marxa d'en Laureà no sols se'n va el millor entrenador que ha tingut el Barça les darreres temporades sinó també una persona honesta a no poder més, un estudiós del futbol i un català més, ja que, després de sis anys entre nosaltres, s'expressa correctament en el nostre idioma i fins i tot ha col·laborat en publicacions de la intel·lectualitat del país, com Taula de Canvi. Nosaltres també lamentem que se'n vagi un amic, però som conscients que el món dona moltes voltes i que és molt fàcil que aviat torni a Catalunya.

FRANCESC J. CASTELLANOS

l'opinió dels lectors

NOTA DE LA REDACCIÓ

Recordem als nostres amables comunicants que raons d'espai ens obliguen a limitar l'extensió de les cartes dirigides a aquesta secció a un foli i mig escrit a màquina i a doble espai. En el cas que les cartes ocupessin un espai superior a l'esmentat, la redacció es reserva el dret d'extractar-les o resumir-les.

La pregunta és què passa amb la posició del PCI respecte a la llengua catalana a l'Alguer. Perquè he llegit, amb motiu de les sancions que sofrí l'empleat de l'aeroport d'aquella ciutat quan es decidí a anunciar en la nostra llengua els vols, que el PCI no se solidaritzava amb la reivindicació lingüística algeresa, sinó que més aviat hi era contrari.

Certament, si això és així, no ho entenc gens i em sembla un greu error. Per això m'agradaria que m'ho aclarissiu. Cordialment,

J. Ll.

EL CATALÀ, ASSIGNATURA DE BATXILLERAT A CAEN

Senyor director:

Tenint una mica en compte l'article de Jaume Paradís a TREBALL del 28 d'abril, demanant de catalanitzar el batxillerat, us puc dir que per primera vegada en la seva història, el CATALÀ ha figurat com assignatura de batxillerat de l'Acadèmia de Caen, que regeix l'ensenyament dels Departaments de Calvados, de la Manxa, i de l'Orne.

Quan la meua filla va demanar-ho, tots varen quedar un xic parats, i pensaven que no podrien acceptar-ho, per manca de professors. Però resulta que un altre fill d'exiliat, professor agregat d'espanyol (en Sergi Buj) també està habilitat per fer passar les proves de català. I així es va fer. Un professor, un sol deixeble, però el català ja ha estat acceptat i ha servit per primera vegada en aquesta acadèmica, per cert ben llunyana de Catalunya.

El tema presentat a l'examen fou l'obra poètica de Miquel Martí i Pol, de Lluís Llach i de Pi de la Serra. I fou un èxit. Millor. Així potser d'altres continuaran, i el català serà encara més conegut.

Salutacions,

MIQUEL SERRA
(CAEN)

¿QUÈ DIU EL PCI SOBRE EL CATALÀ A L'ALGUER?

Senyor director:

Amb la vinguda d'Enrico Berlinguer a Barcelona i les seves deferències envers la nostra llengua, intentant fins i tot de parlar-ne una miqueta, m'ha tornat a venir al cap una pregunta que fa unes setmanes se'm plantejà i que m'agradaria que algú m'aclarís.

L'ARBOÇ AMB UN SOL METGE

Senyor director:

A la vila de l'Arboç del Penedès, el Col·legi de Metges de Tarragona hi va destinar un metge perquè ajudés el titular. Però aquest nou doctor va haver de marxar per les causes que exposarem tot seguit.

El consultori mèdic de què disposava era el local destinat per això al barri de Santa Llúcia, amb un horari limitat, només al matí. Si volia o havia de fer alguna consulta fora de l'horari, l'havia de fer a l'habitació que tenia llogada per viure-hi.

El doctor va exposar el fet a les autoritats locals i aquestes varen decidir no responsabilitzar-se del cas. Li van dir que aquest problema no era de la seva competència i que si volia muntar una consulta s'havia de pagar el local.

Després de molts dies que s'havia sol·licitat al metge titular que cedís al nou una quantitat determinada de cartilles, finalment, obligat per l'INP, en va fer la cessió de les que quedaven més separades del nucli urbà i que sembla que presentaven més dificultats. De més a més, no arribaven a la quantitat que calia.

Vist tot això i com que aquest senyor volia tenir la possibilitat d'ingressar com a metge intern a un hospital, va decidir marxar de l'Arboç, amb la qual cosa el servei mèdic de la vila continua desatès.

Fent-se ressò d'aquests esdeveniments, el comitè local del PSUC a l'Arboç s'afegeix a les altres forces polítiques i associacions populars d'aquesta vila en una enèrgica protesta.

JESÚS GARCIA SOLER
(del Comitè Local del PSUC)

BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Organ central del PSUC
Vallespir, 171 - Barcelona, 14

Noms i cognoms .....

Adreça ..... Població .....

Desitjo subscriure'm a TREBALL per un any (Espanya: 750 ptes. Estranger: 100 ff) que pagaré mitjançant:

Gir postal o telegràfic a nom de TREBALL. Vallespir 171. Barcelona 14

Taló nominatiu a TREBALL

Domiciliació bancària (en aquest cas ompliu la part de sota i envieu-nos-la també)

Data:

Signatura:

BUTLLETÍ DOMICILIACIÓ BANCÀRIA:

Senyor director del Banc o Caixa: .....

Agència ..... Població .....

Senyors: els agrairé que amb càrrec al meu compte/llibreta número ..... atenguin el rebut que anualment els presentarà TREBALL per pagar la meua subscripció a aquest periòdic.

Atentament,

Nom i cognoms .....
Adreça .....
Població .....

Cal començar per baix (Foto d'arxiu)

Per la Festa de Treball

Enllestir els programes municipals

Després que la comissió mixta Congrés-Senat ha arribat a un acord per resoldre les respectives diferències sobre la llei d'eleccions municipals, el govern estarà obligat a convocar-les trenta dies després d'aprovar la Constitució. I com que sembla que l'avant-projecte de Constitució, si les coses van com fins ara, estarà llest aquest mes i es preveu que es podria fer el referèndum constitucional cap a la tardor, tot fa preveure que les municipals es podrien celebrar entre desembre d'enguany i gener de 1979. De fet, doncs, ja les tenim a sobre.

Els comunistes ja fa temps que ho sabem, i tot "tirant la casa per la finestra amb la campanya psuquera" hem començat —i sembla que amb bones perspectives— la tasca de recollida de diners. La venda de bons d'ajut, que fins ara hem fet en forma militant, persona a persona, cal que aquestes dues o tres setmanes finals surti al carrer. I la millor manera de treure la venda de bons al carrer és acompanyar-la popularitzant els eixos dels nostres programes electorals.

Són ja nombroses les organitzacions locals que han començat a treballar en l'elaboració dels programes municipals. Tots ells recullen el nucli central de la política municipal comunista: ajuntaments autònoms, democràtics, representatius, descentralitzats a les grans ciutats, oberts arreu a la participació popular. Uns ajuntaments eficaços, honestos, al servei dels treballadors i de tot el poble.

Però ara ens cal avançar, cal que aquests programes generals els sapiguem aplicar a

cada poble, a cada ciutat, a cada barri i a cada comarca. No podem limitar-nos a reproduir idees generals ni a recollir el conjunt de reivindicacions populars més sentides. És cert que unes i altres seran elements fonamentals que caldrà tenir en compte a l'hora de posar-nos a treballar.

Però el programa municipal ha de ser més que això. El programa municipal dels comunistes, el programa per transformar la ciutat i canviar les coses, cal que expliqui al poble per quina ciutat, per quins municipis lluitem. Però cal també que sigui un programa responsable, que enceti el camí que podrem realment fer des dels ajuntaments, com entre tots, poble, regidors i batlles començarem a canviar les coses al municipi per transformar la ciutat. I cal també que el programa faci propostes sectorials lligades a campanyes actuals. El nostre programà no és un programa per un dia, el de les eleccions. L'ensenyament, la sanitat, l'urbanisme, els transports són coses que ben se'ns ocuparan bona part dels

nostres programes. Però ara fan falta escoles, la seguretat social no funciona, els plans d'urbanisme són fets a la mesura dels especuladors i falten autobusos a tot arreu. I el poble ho sap i lluita per aconseguir-ho. Saber lligar les nostres propostes municipals per les eleccions amb les lluites d'avui, amb responsabilitat i sense demagògies, ha de ser des d'ara la nostra campanya electoral, la popularització dels nostres programes.

Però elaborar el programa municipal no ha de ser tasca d'especialistes sinó del conjunt del partit. I ha de ser més que això. Ha de ser fruit d'una discussió i confrontació oberta d'idees al poble, on tothom participi.

El mes de setembre tindrem el marc ideal per dur a terme aquesta elaboració col·lectiva dels nostres programes: la festa de Treball. A cada estand, la llongonissa de Vic, el vi i les avellanades del Priorat, les pomes de Lleida o les sardines

Transformar la ciutat

del Garraf haurien de fer un lloc per exposar el programa local, les propostes dels comunistes per governar Vic, el Priorat, Lleida o el Garraf...

Fixem-nos doncs una fita: tinguem enllestides les propostes de programa de cada poble, ciutat o comarca per la festa de Treball. Fem de la festa un gran debat de com els comunistes, les forces progressistes, el poble guanyarem les eleccions i governarem els nostres municipis.

MARÇAL TARRAGÓ

Els bons d'ajut a les eleccions

Més de 20 milions

Més de vint milions de pessetes —concretament, 21.094.800— han recollit fins ara les organitzacions del PSUC en la venda de bons d'ajut a les eleccions municipals. La campanya es tancarà a mitjan juliol i té com a objectiu recollir cent milions de pessetes.

En una nota del Secretariat del Comitè Central, s'assenyala "la justesa del plantejament i l'acollida popular de la campanya" i es felicita les organitzacions que han liquidat ja més del quaranta per cent dels talonaris rebuts, entre les quals les del Ripollès, Baix Ebre-Montsià, Vallès Oriental, Santa Coloma de Gramenet, Anoia, Monumental-Marina de Barcelona, Intercomarcal de Girona, l'Hospitalet i Lleida.

El Secretariat del Comitè Central subratlla que "en general, aquests resultats són deguts a un bon planteig polític de la campanya, acompanyat de mesures concretes d'organització; d'un seguiment constant dels comitès i/o de les secretaries de finances del Partit; d'una assumpció important del conjunt dels militants que han sabut fer participar a la venda amics i simpatitzants del Partit: exemple concret de lligam amb les zones d'influència del PSUC."

"El Secretariat del C.C. —diu també la nota— considera que no cal recordar la importància política de la connexió constant del Partit amb la població, amb els electors que ens han fet confiança en les eleccions passades (...). Aquesta campanya econòmica és profundament política. D'ací la importància d'una plena dedicació dels comitès del Partit a l'organització de la venda col·lectiva en aquest últim mes de la campanya: cal llençar-se al carrer al capdavant dels militants, cal fer un porta a porta sistemàtic."

Per una política de quadres (II)

Quadres per a un partit de masses

10) Al mateix temps, el Partit disposa de milers i milers de quadres, companys i companyes, joves i veterans. Ho hem d'entendre així perquè, com deia justament el secretari general del Partit, company Antoni Gutiérrez Díaz, en la passada reunió del mes de març, tractant problemes d'organització, "en un partit de masses el quadre dirigent ja no ha de reunir les mateixes característiques que en un partit essencialment de quadres". La realitat és que, en el fons, es tracta d'un quadre de tipus nou.

L'existència de nombrosos comitès del Partit, des de l'agrupació de comunistes fins al Comitè Central; la construcció de la gran central sindical de Comissions Obreres; la participació en la construcció de la Unió de Pagesos; el desenvolupament tan divers del moviment popular (des de les associacions de veïns fins a les associacions esportives, culturals i recreatives); el creixement de les lluites de les forces de la cultura i el paper més gran que estan jugant les associacions i els col·legis professionals; el desenvolupament del moviment femení, dels treballadors autònoms, de la petita i la mitjana empresa i el treball entre la joventut, han portat com a conseqüència natural que milers d'aquests 40.000 afiliats, darrerament ingressats al PSUC, s'hagin transformat en quadres dirigents del Partit i dels moviments de masses.

D'aquí que avui es trobin, al capdavant de les agrupacions comunistes i als comitès locals, companys i companyes que porten pocs mesos al Partit; que als comitès comarcals i al mateix Comitè Central, conjuntament amb militants veterans, ocupin responsabilitats companyes que tan sols fa al voltant d'un any que són membres del PSUC.

Un quadre del Partit, doncs, no el podem mesurar, com en bona part passava abans i era just, per la seva veterania o pels anys de militància. Avui, cal fer-ho en funció de les responsabilitats que els han confiat democràticament les masses o les organitzacions del Partit. Aquest és un signe, en general positiu, de les seves capacitats per dirigir.

11) El tipus de quadre d'un partit comunista, de masses, ha de ser un company o companya políticament i ideològicament ben preparat, que no hagi perdut o estigui mancat de qualitats essencials com són la fermesa i la combativitat. El quadre de partit ha de tenir, fonamentalment, aquestes característiques. El que avui ja no podem exigir, però, en el mateix grau, és el sentit de la realització de totes i cada una de les tasques que ens imposàvem o exigíem, per exemple, en l'etapa de la clandestinitat. Això, però, no té res a veure amb la necessitat d'esforçar-nos per tal d'impregnar tota l'activitat dels quadres del Partit d'un gran sentit de responsabilitat.

El tipus de quadre d'un partit de masses necessita tenir

aquestes altres característiques: ha de seguir lluitant per assolir la caracterització d'un quadre global, és a dir, que estigui en condicions d'assimilar i aconseguir dominar els aspectes fonamentals de la política del Partit; que s'orienti políticament bé, no solament en les qüestions de la situació política general del país, sinó també en aspectes específics de la línia política com són el moviment obrer, el moviment popular, la pagesia, el treball entre les forces de la cultura i d'altres.

12) Una altra característica que és d'una necessitat imperiosa per a un partit de masses, consisteix a aconseguir quantitat de quadres especialitzats en la realització política del Partit en els més diversos aspectes. El PSUC com a partit de masses, ha d'estar present a totes les capes de la societat, a tots els estaments, per tal de lliurar la batalla pel nostre projecte eurocomunista.

Això vol dir la gran conveniència de disposar de milers de quadres especialitzats en els problemes del moviment obrer, de política municipal, de la pagesia, del moviment femení, popular, de l'ensenyament, dels professionals i tècnics, de l'aparell de l'Estat, és a dir, de les més diverses forces de la cultura; del treball entre la petita i la mitjana indústria, de la joventut i d'altres.

13) L'especialització dels quadres comunistes mai no l'hem de veure com un factor "d'especialista", que s'allunya o no s'apropa a la política global del Partit, sinó com una necessitat que té el partit de masses d'arribar, amb l'organització i per tant amb les idees, a tots els sectors de la societat, on cada quadre procedent del sector de la producció industrial, artística i científica o de la pagesia ha de lluitar per esdevenir un quadre políticament més complet. Només serà possible arribar a certs sectors de la nostra societat sobre la base de l'existència de nombrosos quadres capacitats justament per abordar els problemes d'aquests sectors, perquè ells mateixos en procedeixen.

14) Una altra de les condicions que necessitem per a fer una política de quadres eficient, és aconseguir companyes i companys responsables cada vegada més qualificats culturalment. És cert que aquesta ha estat una de les dificultats més grans dels comunistes que procedim de la classe obrera. La política del Partit, el fet que ja estem actuant com un partit de govern, com un partit que elabora solucions per a tots els problemes que afecten la societat catalana, ens exigeix un esforç per tal d'eleva el nivell cultural de la nostra activitat comunista. Per això, és indispensable que el nivell cultural dels quadres del Partit pugui superar-se com més aviat millor.

JOSEP SERRADELL (ROMAN)

nous horitzons

Acaba de posar-se a la venda el número 43 (maig de 1978)

Prou decepcions: volem l'Estatut!
Ignasi Riera

1968, DEU ANYS DESPRÉS
1968, amb la perspectiva de deu anys
Francesc de Carreras
El maig de 1968 i la vaga nacional
Andreu Claret Serra
Les dones no es resignen
Laura Tremosa

La lluita dels comunistes per la democràcia
contra el terrorisme
Secretaria piemontesa del PCI

La vaga d'Arts Gràfiques. Un exemple de
com no s'han de fer les coses
Àngel Abad

La crisi de la indústria tèxtil
Muriel Casal

Innovacions tecnològiques i condicions
de treball
Laura Tremosa

DOCUMENTS
Universitat i societat, conclusions 3r. CUC

LLIBRES
Guia bibliogràfica sobre la crisi econòmica.

El debat obert a les pàgines de TREBALL sobre l'eurocomunisme i, concretament, les seves perspectives a França i Itàlia, dos països, si més no, relativament pròxims al nostre en els quals s'han desenvolupat esdeveniments polítics d'especial rellevància el

darrer període, continua avui amb les aportacions de dos dels lectors, que, per les seves dimensions, ens veiem obligats a extractar procurant respectar fins on ens ha estat possible el text original. L'interès de la polèmica i també el fet que hàgim rebut noves apor-

tacions sense temps ja d'incloure-les en aquest número del nostre setmanari, ens aconsella perllongar una setmana més el debat sobre el tema, que clourem, ara sí, la setmana vinent amb una nova proposta. TREBALL resta obert a les aportacions dels lectors.

La Tribuna de Treball

Les darreres eleccions franceses

S. Martorell es mostra crític amb la forma com s'ha tractat la qüestió francesa, i ens dóna la seva opinió:

Una cosa és expressar opinions, dret que tenim tots, però voler assenyalar una línia de conducta als comunistes francesos o a altres partits, a llur direcció, trobo que és saltar la barrera del terreny fitat. Nosaltres tenim molta feina a casa i no fem probablement el que hauríem de fer o no posem suficient esforç pel treball que el nostre país necessita. Trobo que el camí emprat més particularment pels articles apareguts els 14/4 i 12/5/78, es pot considerar com anàlisi fora de lloc. Podria afegir, per exemple, que mai no he vist per part dels companys francesos, a "L'Humanité", intromissions d'aquest gènere.

És clar, com succeeix en els articles esmentats, que és molt més fàcil criticar, que veure els nostres defectes. És com l'aficionat al futbol que, molt ben assegut a la tribuna, fa dotzenes de gols...

Per poc avesat que s'estigui a llegir aquests comentaris, sembla que les fonts majors d'aquesta informació i la inspiració dels mateixos, són producte d'uns mitjans d'informació que, en el millor dels casos, estan impregnats en el 99 per cent d'anticomunisme i alguns d'ells ben curiosament dosificat.

En els al·ludits articles de TREBALL s'entreveu la tendència de voler veure les coses dels nostres veïns a través i dintre de la nostra pròpia òptica. I veritablment, les condicions, les situacions polítiques, socials, econòmiques i altres, són completament distintes.

Cal remarcar que l'informe del secretari general Georges Marchais al Comitè Central, que també he llegit detalladament, fou aprovat per unanimitat pels membres del Comitè Central. Cal notar que la discussió fou perllongada un dia més del que estava previst. He parlat amb alguns dels seus membres i cal constatar que no hi hagué cap vot en contra. Què cal dir més?

En els articles de TREBALL està absent, crec, una anàlisi de les posicions del gran capital —arran de les eleccions—, dels monopolis, de les finances i del ferm suport de llurs forces exteriors.

Els mitjans de comunicació i tots els múltiples sondeigs de les agències especialitzades crearen un clima —abans de les eleccions— de seguretat de victòria triomfalista de les esquerres. Opino que fou fet ben intencionadament.

Tampoc no s'entra a fons en el paper històric jugat sempre per la socialdemocràcia. El 1947, el socialista Remadier,

president del Consell, treu del govern els ministres comunistes. Igual fou fet a Itàlia, Bèlgica, etcètera.

Mitterrand manifestà obertament, en un Congrés, que es proposava treure tres milions de vots dels qui votaven als comunistes. Això, en comptes de fer un esforç vers les masses que, enganyades o vacil·lants, votaven per les dretes.

És mantes vegades comprovat en diverses eleccions generals i parcials, i contra els acords entre comunistes i socialistes que en la segona volta es donaria suport al candidat situat primer de les esquerres, cosa que l'electorat socialista no ha respectat sempre.

El Programa Comú signat el 1972, ultrapassat per la situació político-econòmica, s'havia de modificar o, com s'ha dit, actualitzar. Les xifres del passat ni les condicions no eren les mateixes. Per exemple; el salari mínim demanat era de 1.700 francs quan els sindicats, des de feia temps, el demanaven de 2.400 francs.

És curiós que un comunista català tracti de "bizantines" les discussions sobre les nacionalitzacions. ¿És que desitja fer com la socialdemocràcia, que històricament no ha fet altra cosa arreu que ser l'administradora servil del gran capital i treure-li, en els moments difícils de crisi, les castanyes del foc i a l'esquena dels treballadors?

S. MARTORELL
(GARRAF)

J. Budi expressa aquí el seu desacord amb la manera com V. Mora i C. Causa tractaren el tema de les eleccions a França des de les pàgines de TREBALL. Ens dóna, també, algunes reflexions sobre el cas de França i de l'esquerra en concret, que, tot i no haver-ho demanat explícitament el nostre comunicant, incloem en aquest debat obert.

El garbuix de consideracions polítiques dels dos comentaristes (V. Mora i C. Causa) inclina a creure que la responsabilitat del no èxit de les esquerres en les recents eleccions legislatives generals franceses recau sobre el Partit Comunista francès per la seva "estratègia de front popular" escriu el primer comentarista; segons el segon, per la seva "tàctica front-populista", per sectarisme i per la seva òptica, mentalitat, esperit de tercera internacional (no diu estaliniana), ceguesa i pensar la realitat de la societat francesa actual com a l'any 1917. Si "Le Monde" publicués això ens semblaria exorbitant; esgarrija llegir-ho a "Treball".

Deixem la responsabilitat a en C. Causa de l'afirmació

J. BUDI (PARIS)

Salvar la Torre Balldovina (Foto Anna Espinosa)

Mataró: la festa de Cerdanyola (Foto Quintana)

Benet a les "Vuit hores amb el PSUC" (Foto Morera)

Barcelona, Santa Coloma, Mataró...

Festes "psuqueres" a dojo

Les Cotxeres de Sants a Barcelona, la Torre Balldovina de Santa Coloma de Gramenet i el barri de Cerdanyola de Mataró han estat el darrer cap de setmana escenari de festes del PSUC.

LES VUIT HORES DE LES COTXERES

"Les 8 hores amb el PSUC", festa popular organitzada pel comitè local de Barcelona, a la qual van assistir unes 15 mil persones, es va celebrar dissabte a les cotxeres de Sants. Hi va haver jocs infantils, xocolata amb xurros (més de cent litres) i un acte polític amb Josep M. Alibés, Rafael Ribó, i els senadors de l'Entesa Felip Solé Sabarís i Josep Benet. Les intervencions

ons dels quatre oradors es basaren fonamentalment en la urgència de celebrar les eleccions municipals a Catalunya i en especial a Barcelona, on la crisi de l'Ajuntament, provocada sobretot pel problema del transport, pot aturar l'activitat municipal.

Al vespre, i amb els adhesius de "visca, visca, visca, la gresca comunista" la revetlla psuquera va omplir les cotxeres de joves i també de gent més gran que va ballar fins a la matinada.

A SANTA COLOMA DE GRAMENET

Diumenge passat va tenir lloc als solars de la Torre Balldovina de Santa Coloma una festa popular organitzada pel PSUC. Hi van assistir al voltant de deu mil persones. Per tal que els grups d'animació infantil, el cinema, el cant flamenc, els mims o les orquestres poguessin actuar, va ser necessari que, durant més d'una setmana, militants del PSUC, ajudats per alguns veïns, netegessin el solar que estava totalment ple de munts de terra i porqueria, fidel reflex

de l'abandó i vexació a què està sotmès aquest monument medieval i que justificava el motiu de la festa: "Salvem la Torre Balldovina per a Santa Coloma". Antoni Gutiérrez Díaz, que va parlar als milers de colomencs concentrats davant de l'escenari principal, va valorar l'actual situació política i va tocar més concretament alguns temes apressants, com la desocupació: "Hem de donar solucions al problema de l'atur o l'atur pot posar en perill la democràcia"; la necessitat d'eleccions municipals que, va dir, "no passaran del febrer", i va qualificar els actuals ajuntaments de "franquistes".

SÁNCHEZ MONTERO A Cerdanyola, DE MATARÓ

Festa al carrer, davant de l'espai local de l'agrupació del PSUC del barri de Cerdanyola, a Mataró. No hi mancà res: sardanes, cant, jocs infantils, concurs de pintura, partit de futbol, ball i, també, el míting polític.

L'agrupació de Cerdanyola

va voler convertir la festa d'inauguració del seu local en un acte de germanor entre el PSUC i el PCE. Simon Sánchez Montero va intervenir al míting, amb l'Antoni Lucchetti, i va llegir una carta de Santiago Carrillo adreçada especialment a la festa.

El local del PSUC a Cerdanyola s'ha convertit en un autèntic casal del barri. Hi fan vida el club d'escacs i d'altres penyes i entitats, entre les quals cal destacar l'equip de futbol de la Unió Esportiva Treball.

Resultats

sense sorpreses

Itàlia després del referèndum

El referèndum de l'altre dia, a Itàlia, en el qual es demanava a l'electorat de decidir sobre l'abrogació de dues lleis (Llei Reale sobre lluita contra el terrorisme, i llei de finançament dels partits) no podia donar sorpreses pel seu resultat, molt previsible, en el sentit que les lleis continuarien. Així ha estat. Però sí que la consulta tenia valor de test, en molts sentits.

En primer lloc, l'abstenció ha estat més baixa que no es pensava, ja que una mica més del 80 per cent de la gent ha anat a les urnes. Sembla, doncs, que la sensibilitat popular continua molt desperta, i, com va passar a les darreres eleccions parcials (després de l'assassinat de Moro), una de les raons de la presència activa a la consulta pot ser la de participar d'aquesta manera a la defensa de les institucions democràtiques, senzillament fent-les servir i evitant que quedin reduïdes a uns mecanismes minoritaris. La bona salut de la democràcia depèn d'això.

Es posa també de relleu, pel suport majoritari que ha rebut, que la gent vol unes lleis que permetin de lluitar contra el terrorisme sense obrir les portes a l'estat autoritari —sempre possible pròleg del feixisme—, a condició que tals lleis estiguin basades en un acord popular i parlamentari com més ample millor i no es basin només en solucions estrictament repressives. En canvi, el resultat de la llei so-

bre finançament dels partits polítics (que a Itàlia és inversament proporcional als vots obtinguts; reben més liras per elector els partits "petits" que els "grans") ha estat més equilibrat, tot i que la llei no serà abrogada. Segons Berlinguer, aquí es pot veure un toc d'atenció al comportament privat i públic d'alguns partits a través dels seus representats, i ja que qui paga és l'elector (a través de l'estat), es demana honestetat, voluntat de lluita contra la corrupció, i transparència en el comportament polític.

També s'ha vist, com és tradicional, una diferència de comportament electoral entre el nord i el sud del país. Al nord, la disciplina envers els grans partits ha estat quasi to-

Andreotti i Berlinguer, dirigents dels dos grans partits italians (Foto d'arxiu)

tal, mentre que al sud, no tan sols no ha estat així, sinó que en algun lloc (com Sicília) ha guanyat l'opció d'abrogació de les lleis, almenys la segona (finançament públic dels partits). Tant comunistes com democristians pensen que aquest és l'aspecte més preocupant del referèndum, perquè indica que a una àmplia zona del país hi ha una fractura entre els grans partits (i potser el sistema polític) i la societat civil, dèbil i situada en un marc de pobresa i endarreriment econòmic.

Per últim, cal assenyalar que el mecanisme que ha fet possible el doble referèndum qualifica Itàlia com un país amb institucions i possibilitats de democràcia molt arre-

lades. Un partit tan petit, i de vegades tan pintoresc i folklòric com el Partit Radical (menys del 2 per cent dels vots a les darreres eleccions), ha aconseguit convocar el referèndum sobre la base de recollir mig milió de signatures (xifra suficient per fer-ho) al carrer. És una mena d'irrupció a l'escena política, a esquena dels grans partits, que no deixa de tenir la seva importància. Almenys obligant comunistes i democristians a no distanciar els partits, i els seus aparells, de les bases electorals i populars. L'autocrítica de Berlinguer, després de les darreres eleccions parcials, apuntava a aquest perill de divorci.

P. VILA

No distanciar els partits i els seus aparells de les bases electorals i populars

Després de la intervenció a l'Àfrica

França: Giscard, isolat

Una de les conseqüències més inesperades de la política africana de Giscard, sobretot per a ell mateix, ha estat la dura reacció dels gaullistes, primera força de l'actual majoria. Després de Jacques Chirac, que aprofitant el viatge a Còrsega del president Giscard va llençar-li un duríssim atac en aquest sentit, ara ha estat Maurice Couve de Murville, un dels cabdals de la vella guàrdia de De Gaulle. Ha declarat que la política africana de Giscard li causa "preocupacions, inquietuds i li inspira grans reserves".

Els gaullistes acusen Giscard de tornar-se el "gendarme de l'OTAN a l'Àfrica", de "augmentar el perill de vietnamització" d'aquell continent i de "tornar a l'atlantisme", que, pels partidaris del general De Gaulle és, sens dubte, el pitjor dels pecats.

S'ha produït així un dels fets més importants d'ençà de les eleccions: al parlament, les veus de crítica a Giscard han sonat alhora —i amb arguments idèntics— des dels bancs comunistes, socialistes i

gaullistes. Aquests han anat més lluny, i han expressat llur desig que el govern estrenyi més els lligams amb règims com Algèria i Líbia.

El fet és fonamental per dues raons. Primer, perquè com reconeix el diari "Le Figaro" (conservador), hi ha aquí un clar senyal de divorci dins la majoria i "la lluna de mel de les eleccions es pot estar acabant"; dit d'una altra manera, la unitat dins la majoria no és tan sòlida com semblava al moment de

les eleccions i torna a la crispació de què va fer ostentació al llarg de 1977 (encara que la perspectiva de perdre les eleccions de març del 78 els posava molt nerviosos, a tots). L'altra raó és més complexa. Un país com França, que a nivell de partits polítics està dividit en quatre grans corrents (comunistes, socialistes, centristes i gaullistes), però a nivell de mecanismes electorals es converteix en dos grans blocs, no té gaires ocasions de trencar l'enfrontament polític tradicional: aquesta n'era una. L'esquerra, avui no tan sols dividida sinó en estat de franca distanciació, tenia una ocasió excel·lent de provocar un clar enfrontament dins la majoria, isolant la política exterior netament reaccionària de Giscard d'Estaing i el seu pro-americanisme, tan poc popular a França i al qual és tan sensi-

Els gaullistes acusen Giscard de tornar-se el gendarme de l'OTAN (Foto d'arxiu)

ble l'electorat popular gaullista. La cosa no sembla que hagi d'anar més lluny, perquè no es canvia d'estratègia així com així, i cada partit és producte de la formació social en què es mou (entre altres factors). La cosa greu és que l'esquerra no està en condicions, avui com avui, d'aprofitar el

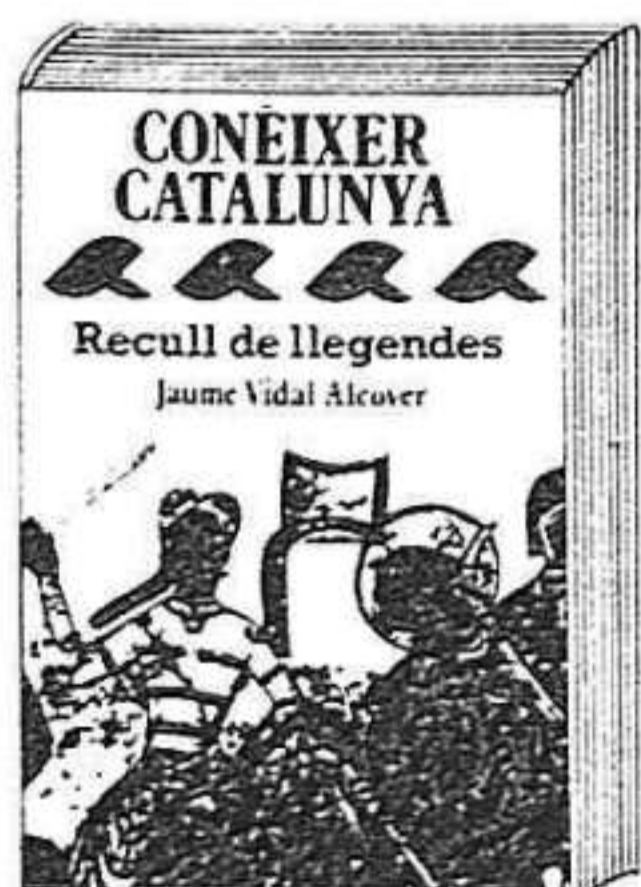
joc polític que li dona l'actual majoria, i la pervivència d'un país tallat en dos, d'un sistema polític hermèticament tallat en dos, confina les iniciatives polítiques, inevitablement, a la pròxima cita electoral.

P. VILA

NOVETAT
CONÈIXER CATALUNYA

Arquitectura i urbanisme durant la República

Oriol Bohigas

Recull de llegendes
Jaume Vidal Alcover

DOPESA
GRUP MUNDÓ D'EDICIONS

Manuel Jiménez

Rebenta-rodes sobre rodes

Eduard Luaisa Roca

Atemptats contra els vehicles amb la lletra "C"

Feixistes rebenta-rodes

"Dilluns, 9 de gener de 1978. A una dotzena de cotxes aparcats als carrers Sant Cugat i Sant Valentí, de Mataró, els han rebentat dues rodes, amb ganivets que han deixat inutilitzats els pneumàtics, coincidint amb els que portaven l'adhesiu de la "C" i la bandera catalana." Amb aquestes paraules, un vespertí barcelonès informava sobre un esdeveniment que es faria tristament famós a la província de Barcelona els mesos vinents.

Efectivament, des de fa sis mesos venim assistint a la proliferació d'atemptats perpetrats contra vehicles que porten la lletra "C" de Catalunya o altres insígnies relatives a la nació catalana. En coneguts barris, zones i poblacions properes a Barcelona les punxades de rodes s'han convertit en un malson cons-

tant per als seus pobladors. Malgrat les denúncies que s'han fet oficialment i des de les mateixes tribunes dels diaris, aquests actes continuen quedant impunes davant l'opinió pública. Les nostres primeres ratlles ressenyen un d'aquests atemptats; Rubí, Sarrià, l'Hospitalet, Sabadell, Gavà, Cornellà, i molts d'al-

tres llocs, són una mostra més de la cadena d'actes provocatius que no han estat encara aclarits.

TREBALL aporta avui una sèrie d'elements testimonials que poden fer claror sobre l'activitat dels grups d'incontrolats. Aquests, efectivament, semblen lligats a Fuerza Nueva. En cap moment no podem afirmar —sempre ha passat igual— que aquests membres de "Fuerza Nueva" hagin actuat sota les ordres del seu partit, però sí que cal afirmar que aquest esquema és ja massa conegut avui per dubtar del seu origen i posterior desenvolupament.

En aquest sentit, podem dir que el cotxe matrícula B-1.260-AL, marca Renault 8-TS —tal com mostra la fotografia— és el que sembla que ha estat utilitzat contínuament per acomplir aquesta sèrie d'atemptats. El seu propietari, Eduard Luaisa Roca, és membre de "Fuerza Nueva" i viu actualment a Sant Just Desvern. L'esmentat individu, de qui reproduïm la fotografia, captada en un dels atemptats, es troba ara en llibertat sota fiança; li fou concedida després que alguns companys seus van pagar la quantitat de 250.000 pessetes. La seva detenció s'esdevingué després d'un accident

que tingué portant el R-8/TS que surt a la fotografia. De resultes d'aquell accident sembla que se li trobà, a l'interior del cotxe on viatjava junt amb tres persones més, una bona quantitat d'explosius, metralla i munició, per la qual cosa fou empresonat i ara espera el judici. El fet passà totalment desapercbut per a l'opinió pública.

Quant als atemptats, sembla ser que ell i un altre membre de "Fuerza Nueva", anomenat Manuel Jiménez, són els caps dels escamots que han vingut desenvolupant la seva "tasca" a les diferents ciutats i zones barcelonines. Cal asse-

nyalar que aquest darrer, Manuel Jiménez, fou un presumpte implicat en temptat comès fa alguns mesos contra la seu local de Jove Guàrdia Roja de Barcelona.

Aquest escamot sembla es compon de tres o quatre persones, totes elles grunts del grup de "Fuerza Nueva". Sembla que quan gueren l'accident es dirigien a un lloc no determinat a portar el material que fou requisat per la Guàrdia Civil.

ÀNGEL LACALLE

Aquest mes els reconeixen alguns drets

Mutilats: uns, més iguals que no altres

● Entrevista amb el president de la Lliga

La Guerra Civil és un tema de moda. No hi ha dubte. Tot tipus de persones l'estudien des de diversos punts de vista: polític, militar, econòmic, històric, literari, cinematogràfic... És evident que el nostre país va sortir marcat d'aquella ja llunyana guerra, les conseqüències de la qual encara es fan sentir en la societat. I si no, pregunteu-ho als mutilats i invàlids de la República que han sobreviscut. Nosaltres ho hem fet a Francesc Piulachs, president de la Lliga de Catalunya de Mutilats i Invàlids de la Guerra d'Espanya:

—A nosaltres, per un decret de l'any 76, se'ns va concedir un ajut d'assistència social, que, en el termini de sis mesos, havia de ser aplicat totalment. Malgrat això, dos anys després encara hi ha cent, pel cap baix, que no en saben res. Això crea una situació difícil en aquests companys, que veuen com es van morint sense veure satisfetes les seves reivindicacions. Però no són només les reivindicacions econòmiques; és sobretot la dignificació de les persones, deixar de ser els "rojos assassins".

—Després del decret del 76, ¿quins són els ajuts que rebeu?

—L'ajut mínim és de 4.000 pessetes i el màxim (que seria el cas d'un mutilat absolut) és de 16.000. Cal dir que aquestes quantitats corresponen a una quarta part de les que perceben els "Caballeros Mutilados", que és el nom que reben els mutilats del bàndol franquista.

—A la vostra Lliga, ¿n'hi ha, d'ex-soldats del bàndol franquista?

—Sí que n'hi ha. Nosaltres no hem acceptat la discriminació. La nostra missió és crear un sol cos que agrupi tots els afectats per la guerra. Això sí que seria superar les seqüeles de la guerra, l'existèn-

cia de vencedors i vençuts i de les dues Espanyes.

—Tornem a la discriminació econòmica amb els "Caballeros Mutilados". ¿Com es troba, ara, la qüestió?

—És natural que no acceptéssim aquesta discriminació. Hem hagut de recórrer a l'ajut d'entitats i persones influents dintre les altes esferes governamentals. A més a més, hem fet una autèntica pluja d'accions prop del Rei, del president del govern i del ministre de Defensa. Tot això, amb el suport de Justícia i Pau i Drets Humans de les Nacions Unides, ha provocat que s'arribi a una situació molt favorable.

—¿Concretada en què?

—Concretada, primer, en una moció presentada per Emili Casals a la comissió de Drets Humans del Senat. Després en una interpel·lació presentada al Senat per Carles Martí, de l'Entesa. El ministre

Mutilats al carrer l'onze de setembre (Foto Morera)

Otero Novas va acceptar els principis fonamentals de la interpel·lació i va manifestar la intenció de resoldre els problemes a través d'una comissió interministerial. Nosaltres considerem que les decisions de la comissió, encara que no signifiquen el total reconeixement dels nostres drets, són acceptables, sobretot tenint en compte la situació econòmica del país i les situacions de privilegi dels vencedors creades pel franquisme.

—Finalment, ¿quina solució us donaran?

—A causa de l'oposició que hem trobat perquè se'ns inclogui al cos de "Caballeros Mutilados", finalment ens incorporarem a l'antic cos d'Invàlids de Guerra, que és l'organisme on estaven agrupats els mutilats d'abans del 36. Actualment encara hi queden alguns militars de les

campanyes de l'Àfrica que no van voler, per dignitat, ingressar als "Caballeros Mutilados" quan el franquisme els creà. A part d'això existeix també la possibilitat que se'ns reconegui la nostra condició de soldats de la República. Això seria interessant perquè les nostres vídues podrien tenir una pensió. Endemés, també tindrem assistència mèdica i promètica a través de la Seguretat Social i s'augmentaran considerablement les nostres pensions.

—Tot això ¿quan serà?

—Aquest mes de juny.

—¿Ho considereu una gran victòria?

—Gran no. Una victòria. Un pas més en les nostres reivindicacions, que estem segurs que es resoldran del tot quan la democràcia sigui una verda-

dera realitat al país.

—Et voldria plantejar la darrera qüestió. Una qüestió potser curiosa. Fa referència als privilegis dels "Caballeros Mutilados".

—Mira, el pressupost aquest any és de 9.992 milions de pessetes, sense comptar les retribucions complementàries. Això fa que pebin unes quantitats astronòmiques. Tenen, de més a més, assistència mèdica, sanitària i protèsica gratuïta, cases repòs, el 5 per cent dels llocs de treballs oficials i d'indústries depenents del govern. Haig de dir també que algú que ha comprès que, encara que ells tinguin els problemes resolts, també han de lluitar per la solució dels nostres.

ALBERT PRE...